

1738 IV

6557

BIBLIOTECA POPORULUI

1886

344

745

SUGRUMAREA

TEODOREI

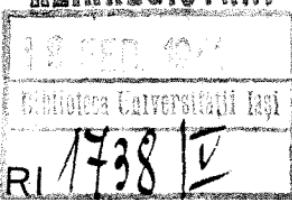
COPILA DOMNULUI DIN BUCURESCI

REINTEGRAT

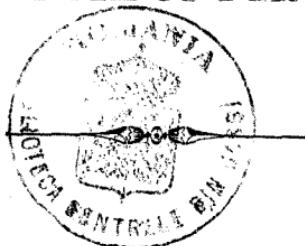
ROMAN ORIGINAL

DE

PANAIT MACRI

ILUSTRATA CU 4 GRVURI

BUCURESCI

EDITURA TIPO-LITOGRAFIEI DOR. P. CUCU
1886.

0 000008 64563 BCUIASI

PREFATA

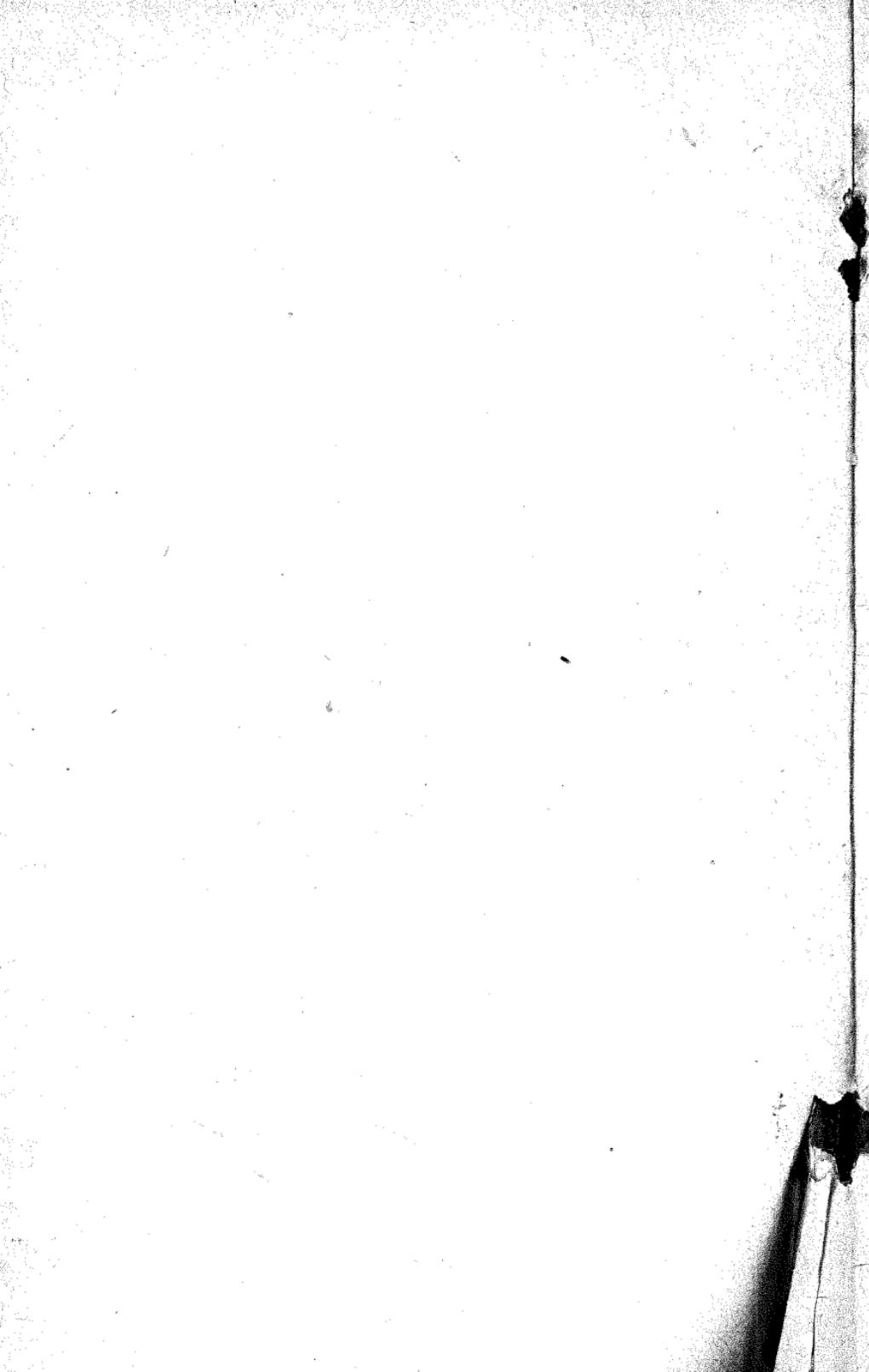
Am lăsat cât-va timp condeiul din mâna, intrând în mijlocul acelor valuri, cări, mai curând sau mai târziu, vor înecha sermana noastră țară.

Astă-dă reiau condeiul. Și cu mintea mai oțelită, cu sufletul mai plin și pote, cu cunoșințe și idei mai întinse, mă presint iar ție, iubită cititorie sau citor, cu scrierea de față.

Nădăjduesc a da o serie de mai multe romane la lumină. Ele vor fi pragul dintre viitorul și trecutul meu. Pentru acest scop, scările ce vor apărea de aci înainte cu numele meu, vor fi închinat poporului, formând *biblioteca poporului*.

Mare parte din aceste scăriri vor fi sustrase din spînul, din viața poporului, prin urmare el le va ceti și eu cu ele luî sunt dator a mă închină.

P. MACRI.

SUGRUMAREA TEODOREI

COPILA DOMNULUI DIN BUCURESCI

Nóptea furtunósă

Era pe timpul fanarioților. Tótă țara gema. Pămîntul României pe fie-care ȣi, pe fie-care ceas se păta de sânge nevinovat, și aerul său resuna de gemetele victimelor, sau se înegrea de mârșave crime.

Femea frumösă, copila nevinovată trebuia să fie jertfe poftelor nesătióse a veneticilor; banul muncitorului, averea româncului trebuia să intre fără murmură în marea pungă a Domnitorului și ca resplată pentru tóte acestea, locuitorii astei țeri trebuie să îndure miseria, mórtea sau chinul fără margini!

Era timp de iarnă, două ȣile ninsese de a rîndul și acum o furtună mare împrăștia prin aer fulgii de zăpadă.

Intunericul nopței era bătut de albăta ce rezpândea neaua. Stelele păreau ca niște cuie de aur însipite în cer. Pe singuraticile strade ale Bucureștilor un om se vedea traversând podul Mogoșiei. El era urmat de alți patru.

Dupe fața lui aproape înghețată de frig, dupecismele de lac și dupe blana cea mare de vulpe cu care era învelit, trebuia să fie un om cu punga grăoasă, prin urmare un strein, adică un fanariot.

— Ei! *Vutira*, pe unde trebuie să mergem? întrebă el pe unul din cei patru cari îl urma.

— Drept înainte, stăpâne, respunse cel mai înalt dintre ei.

— Și mai avem mult drum?

— Ca vr'o dece minute.

— Îmi pare rău că am plecat pe jos.

— V'am spus acesta, stăpâne.

— Cu tōte astea am placere să fiu original în năoptea aceasta. Mi s'a urit a sta trântit tot în trăsură. Inghețând de frig, întrând apoi într'o mică căsuță, stând pe un pat de pae și încăldindu-ți mânele la căldura unei inimi, cred că e ceva plăcut mai *Vutira*?

— E mai mult de cât plăcut, stăpâne.

— Dupe cum văd eu, tu nu pari a fi un om prost.

— Dupe cum va crede Prea-Inalta-Strălucita-Lumina-Vostră!

Se făcu tăcere. Câte și cinci urmară drumul înainte, înfruntând zăpada.

— In căsuța asta, dise apoī *Vutira*.

Câte și cinci intrară înăuntru.

Odaia era puțin încăldită de focul ce licărea într'o sobă de fier. Mobilierul era de lucs, dar învechit. El se compunea din două fotoliuri, patru scaune, o oglindă mare, două dulapuri și două paturi. Pe masa din fața oglindei se vedeaă căteva cărți și vr'o două mici statui de artă.

Totul arăta că cei ce locuiaă acéstă odăită, se bucuraă o-dată d'o avere frumósă și că aveaă o educațiune mai alésă.

Două ființe se vedeaă însă acum în mica odae. Una era albă ca iarna, cea l'altă tînără și frumósă ca primă-vara. Amândouă aveaă vestminte negre și la amândouă ochii erau udati de lacrimi. Nenorocitele femei avură durerea a pierde, una pe soțul ei, cea l'altă pe iubitul ei tată.

Trei dile aū trecut numai din séra, când frumósa *Marie*, conduse la ultima locuință pe bêtânu-i tată.

Durerea și desperarea ei nu se pot descrie de pana niměnu.

Trei dile trecuse numai și ea slăbise mult, ochii i se stinsese; totuși, era încă frumósă. Trăsurile fetei sale erau nobile, aerul ei majestos de patriciană și ochii săi, cu tóte că perduseră vioiciunea,

păstrați însă dulceața și acel farmec cântat aşa de mult de poetii românci.

Când cei cinci streini intrară înăuntru, femeile se speriau că sunt hoți. Si ore, nu aveau dreptate?

Tainicul strein, acela, pe care Vutira îl numea: *stăpâne*, aruncându-și ochii asupra Mariei, nu putu să nu facă un gest de satisfacție. Copila i s'a părut destul de frumosă.

— Ce voiți, domnilor? întrebă mama, pe când copila se retrăse însășimântată spre colțul patului.

— Ce voim, respunse streinul, vei afla mai tardîu, mulțumește-te a sci numai că de ați înainte veți fi bogate. Cunosc nenorocirea de care sunteți isbite.....

— Domnule, dar.....

— Nimic..... fi bună acum și retrage-te din acăstă casă. Acești patru oameni te vor conduce într'un alt loc, unde vei fi mai fericită.

La audul unor astfel de cuvinte, femeia îngălbeni.

— Domnule, respunse ea; dar fiica mea.....

— Te vei întâlni mâne cu dênsa.

— Nu! nu! strigă mama, ești nu pot să o las singură.

— Dar nu va fi singură, va rămâne cu mine.

Aceste din urmă cuvinte escitară întru atâtă pe nenorocita mumă, în cât aruncându-se asupra ace-

lui nemernic, îl apucă de piept și cu o voce desperată îi dise:

— Noi suntem românce, din neamul acelora, cări mor mai înainte d'a li se terfele onore!

Fanariotul, căci omul fără de lege, care venia să profaneze cinstea acestei familii, era un fanariot; — făcu un semn și cei patru, cari se uitau uimiți la femea revoltată; se năpustiră asupra ei, o luară pe mâni și plecară.

Vom vedea mai târziu unde o ducea și ce va deveni nenorocita mumă. Vom rămâne de o cam dată singură în odaie, împreună cu streinul și cu Maria.

Scopul pentru care acest strein a venit aici, credem că îl cunoșteți deja.

— Ei bine, frumosă copilă, pentru ce ești tristă? întrebă el cu un zîmbet nepăsător.

— Domnule! respunse feciora încercată în lacrimi, aî avut și D-ta o mumă, aî avut, pote, și o soră, — ce aî dice când un necunoscut ar intra în casa D-tale, când îi-ar răpi pe mama și când sora ar rămâne singură, în puterea necunoscătorului, urșită a fi pângărită de el? Domnule! continuă copila oftând, aî venit aici, pentru a'ți bate joc de o ființă care nu îi-a făcut nică un rău. Suntem numai doi și cel slab sunt eu. În genuche, dise ea îngenunchind; te rog a mă crucea. Sunt eu care te rog; e tatăl meu, care de trei dile a coborât în mor-

mînt! e umbra mumei tale Domnule, care ca femeie nu va aproba pata ce mi se va pune pe frunte! e sora D-tale chiar, dacă aî soră, care se pune între noi doi oprindu-ți nedemna faptă.

— Scólă, îi dise el ridicând-o; mama mea, umbra tatăluî tău, tu chiar, trebuie să fiî fericită, când unul ca mine te ia în brațe și te sérută.

Și fanariotul o strânse la peptu-î și-î mușcă buzele sérutându-o.

— Inapoï! strigă ea îmbrâncindu-l; numai mórtă fiind te veî putea atinge de mine!

Un surîs diabolic strânse buzele fanariotuluî.

— Imî placî mai mult, vădîndu-te ast-fel, îi dise el; se vede că în vinele tale aî sânge grecesc.

— Mě cred destul de tare, îi respunse copila, pentru a pedepsi cutezanța ta, cu sâangele tău!

Era 11 ore din năpte. Vijelia de afară crescea din ce în ce. Fulgiî de zăpadă umpleau văsduhul, gerul făcea să troasnescă arborii.

Și focul din mica odaie tot licărea în soba de fier. Liniștea însă, acea liniște, care domnia câteva minute mai înainte, se schimbă acum în furtună.

O luptă înverșunată se începu între fanariot și frumósa Marie. Era o luptă hotărîtă. Dar ce va putea ființa slabă, contra celuî puternic, porumbiță, contra ereteluî, mielul plăpând contra reptilei înveninate?

Maria cedă. Sdrobită ea cădu pe pat. Nemerni-

cul o împresura încă cu vînjósele lui brațe. Copila tremura, fața îi era roșie, ochii aprinși. Vădându-se biruită, desnădăsduită, începu să plângă. Cu o forță brutală, fanariotul îi rupse rochia. O desbrăcă. Copila remase numai în cămașă. Peptul ei alb ca marmora se întrevedea. Sînul ei răpitor săltă de durere. Astfel desbrăcată, mult mai frumosă sub lovitura dorulu, dacă ar fi fost desemnată de un pictor, i-ar fi atras renumele. Nelegiuitorul o culcă pe pat. O nouă luptă se începu. Era luptă dintre viață și moarte; și nu moarte, căci acăstă mumă a nenorocitilor, scurtează odată suferințele; Maria însă trebuia să moră pe fiecare minut, să moră în perpetuu, fără sfîrșit. Acăstă idee, acăstă frică, acăstă grăză, făcu pe frumosa copilă ca să dobândescă puteri supra-naturale. În zadar însă, nemernicul o pironise pe pat, el o săruta și o mușca aşa de tare, încât copila se umplu de sânge. Pe sînul ei, pe acele două comori de farmec ale cerului, se vedeau întipăriți dinții fanariotulu. Si când ori ce urmă de putere i se sleise, închise ochii și rămase nemîscată. Biruitorul se culcă atunci largă dînsa, începu să o desmierde, să-i vorbească cuvinte dulci și să o strângă cu nesațiul în brațe.....

Trecuse miezul nopței. Vîntul tot urla afară. În mica odaie resunau gemete surde. Era Maria, care

sfâșiată de durere, nu putea să încece acele gemete de disperare.

Sermana!..... mâne când se va scula, va fi nu copilă de altă dată, ci Maria perdută, Maria desonorată. Suferințele ei, încep din noaptea aceasta. Cel din urmă oftat al copilei, fu o-dată cu răsărire-a sôrelui.

Ea voi să se scôle, să se îmbrace, voi să fugă de lângă acela, care semănase mórtea în calea sa. Fanariotul o ținu lângă el. Nu se săturase a-î admira formele graciouse, acele piciorușe de copil, acea talie subțire, acele mâni de regină, acei ochi scânteiori și plini de focul urei.....

Erau ceasurile 10. Un bețiv trecând pe stradă cânta a lene:

Vin drăguță lângă mine:

Drăguță, drăguță. . . .

Căci mi-e dor, mi-e dor de tine,

Drăguță, drăguță.

Eu la sînu-mi să te strâng,

Drăguță, drăguță,

Mijlocul să ți-l frâng,

Drăguță, drăguță.

Si românul bețiv, ca și fanariotul păgân, trecu noaptea în orgie și acum turmentat de băutură, cânta în nepăsare.

CEI TREI

Sunt nouă ceasuri din noapte. O cărciumă, din afundatele străde ale Bucureștiului, era plină de mușterii. Din toate părțile se comanda vin și cei doi băetăi din prăvălie se împedicau alergând când colo, când dincolo.

Pe la $10\frac{1}{2}$ însă, închinătorii lui Bachus începură a goli infectul local.

Pe la 12 ceasuri nu se mai vedea în totă cărciuma de cât trei persoane: o femeie și doi bărbătași, dintre cari unul înalt și frumos, iar cel alt scurt, cu privirea pătrunzătoare, cu fața roșie și cu mustățile tot roșii.

Acesta din urmă are niște antecedente forțe urîte.

Din mica lui copilărie nu se îndeletnicise de cât cu spargerile, hoțiile și bătaile și pentru a spune adevărul, nu în puține rînduri a torturat pe acei, cari i-au cădut în mâna.

— Măi Vasile, îi dise omul cel înalt, ce părere ai tu despre om?

— Ce părere să am, măi Nicolae, respuște Vasile, ești cred că omul cel sărac, trebuie să fure de la cel bogat, pentru ca să pótă trăi.

— Fără bine! respuște femea care era între ei, ducând paharul la gură.

— Tu să nu vorbești, pronunță cu un ton scurt Vasile.

Acesta avea necaz mare asupra Vasilchei, femeia care se îndeletnicea cam potrivit cu paharele de vin. Era gelos sermanul Vasile, pentru că ea nu iubea de cât pe Nicolae.

— Frumușico, îi dise el într'o zi, pe tine te chiamă Vasilca, pe mine Vasile, pentru ce nu voești ca să ne iubim amândoi?

— Pentru că tu ești urât și ești frumosă, îi respuște ea zîmbind.

Când o femeie respinge pe un bărbat, atunci aprinde mai mult flacăra din peptul său. În păcatul acesta cădu și Vasile.

Cu cât vedea că încercările dă atrage cel puțin una din privirile adoratei lui sunt zadarnice, cu atât ambițiunea îi muncea mai mult sufletul.

Și fiind că era un om ordinar, se încercă în mai multe rînduri a o face să îi se supue prin forță, cu toate că acest lucru se vede petrecându-se și pe la cei nobili.

Cu Vasilca însă nu era de glumit. Când nu iubea pe un om, apoī zadarnice i-ar fi fost tōte silințele. Și tot în zadar se încercă și omul nostru într'o séră ca să încingă cu brațele lui cele mult încercate, talia frumosei femei. Vasilca, pe cât era frumosă, pe atât și robustă.

Și când se vădu amenințată de nesuferitul ei adorator, se repeđi de lângă el cu forța unei leoice, puse mâna pe drugul cu care încidea ușa și dacă îndrăgostitul Vasile nu ar fi scăpat cu fuga, nu se știe câte dile ar fi trebuit să mai numere.

Iată în scurt pentru ce Vasile avea necaz pe Vasilca. El o ura de mórte și cu tōte astea o iubia, sau mai bine ăs, voia să fie a lui și acésta pentru că nu putea suferi să fie a altuia.

— Și pentru ce să nu vorbescă? îl opri Niculae indignat de tonul arogant cu care porunci ibovnicei lui.

— Pentru ce? pentru că aşa voesc eu.

— Vasile!.... pronunță commeseanul său.

— Niculae!.... îi răspunse acesta batjocoritor.

Și amêndoă se sculară în picioare.

Băiatul din prăvălie, care dormita lîngă teșghea, auđind sgomot se trezi și veni la masa lor.

— Ei, jupânilor, v'ați îmbătat? le dise el.

Cei doi rivali se priviră lung față în față și se așeđără apoī pe scaunele lor.

Cérta trecu iute și Vasile cu Niculae ciocniră

din noă paharele. Nu trecu mult și vinul veni să le amețescă capul. Amândoi aveau parale, acesta făcu ca ocalele să se golescă iute una dupe alta. Și ce bun li se părea vinul băutorilor noștri, mai cu sămă că între ei se afla o femeie! căci drept vorbind, blagoslovitul vin avu puterea ca să pue și în sufletul lui Vasile vecinica și nesăjioasa speranță.

Ceasul de la perete cântă de două ori „cucu“, erau două ore dupe mieșul nopței. Câte și trei părăsiră cărciuma eșind în stradă. Un vînt de iarnă sufla îngrozitor. Frigul era mare. El contribui nu ca să înghețe, ci să recorăscă frunțile asudate ale celor trei personage.

— Vasile, trage-te în coă, dise Niculae compansonului său.

Vasile i se supuse, Vasilca remase căță-vă pași mai îndărăt. Ii veni Vasilcei poftă să fluere și fluera în nepăsare și nescire.

— Ce aï să-mă spui Niculae? îi șopti acesta misterios la ureche. — E vorba să furăm ceva?

— Nu.

— Să batem pe cine-vă?

— Nu.

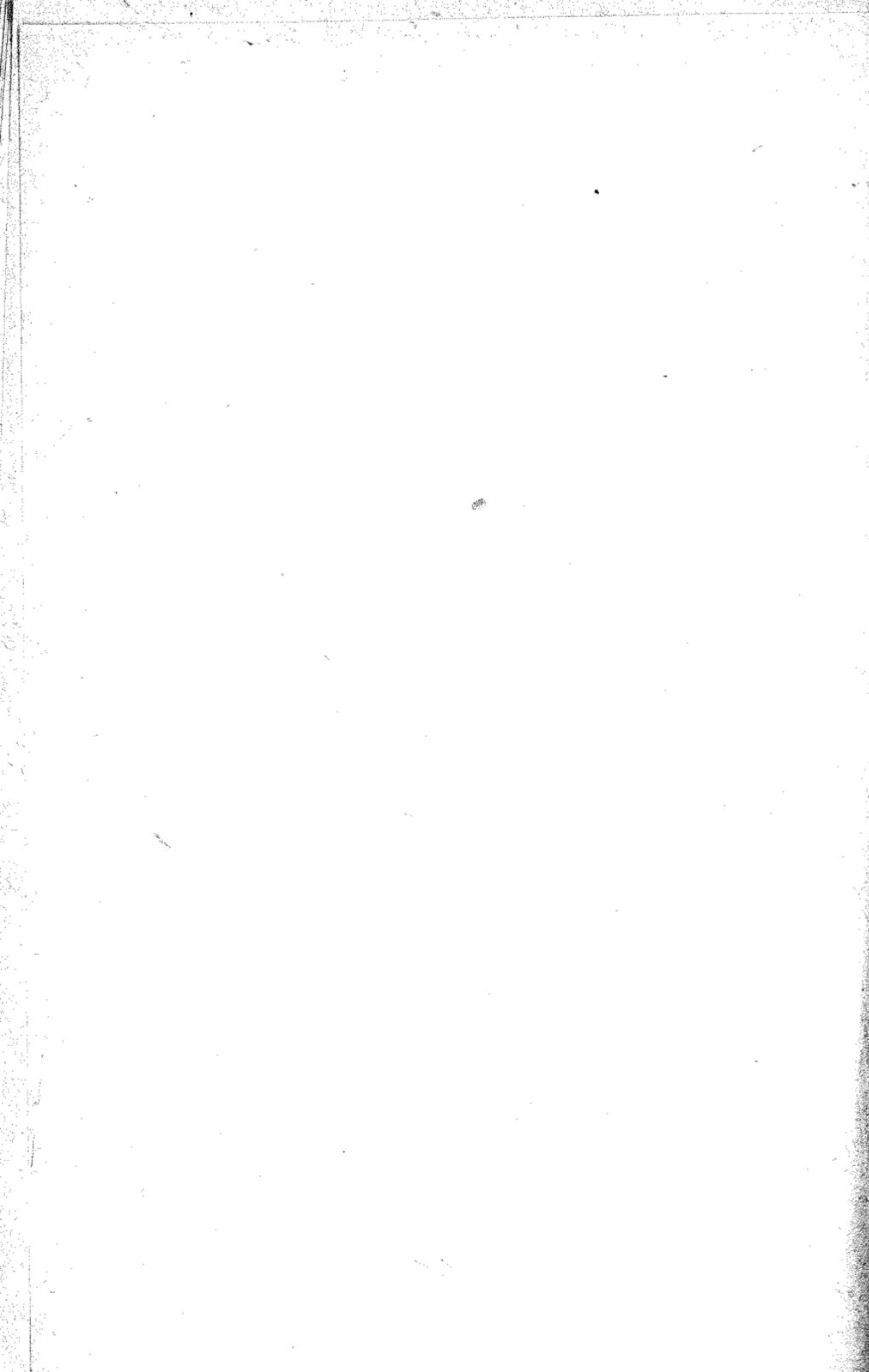
— Să dormim unde-vă căte-și trei?

— Nu, nu.

— Atunci pote să omorâm pe cine-vă; să vedem dacă iese ce-vă.... și omul scurt făcu din mâni căte-vă mișcară gimnastice.

Theodora ascultând pe Niță Ciobanul, cântând din fluer,

— Trebuie ca să . . . și Nicolae șopti ceva la urechia lui Vasile, își luă apoi séra bună de la el și se depărta împreună cu frumósa lui Vasilcă.

— Nu-mi vine a crede, murmură Vasile după ce remase singur; cu tóte astea mě voi ū întâlni negreșit cu el. Sunt curios să-i ūti planurile.

Și făcu din nou mișcări gimnastice din mâna.

Timpul, după cum scim, era fórte urit. Fulgi de zăpadă cădeaă în cantitate mare; acésta făcu pe Vasile să se întórcă înapoi la cărciumă și să bea până diminéta, când eșind afară, îl vădurăm trecênd pe lângă casa unde frumósa Marie gema de durere, și-l audirăm cântând nepăsător:

Vin drăguță, lângă mine,
Drăguță, drăguță . . .

Vom urmări de aprópe pe aceste trei personage.

Fericirea n'are o statornicie

In strada Traian, într'o casă mică, locuia un tînér. El avea vr'o 26 ani. Era nebunatic, de un temperament nervos și nu puține bătăi a comis în furtunósa lui viață. Era în adevăr, intelligent, dar din cauza educațiunei ce i se făcuse, acéstă inteligență porni pe drumul cel fatal, astfel că ea nu folosea, de cât pentru a îlesni comiterea relelor. Acest tînér se numea Constantin. Era nalt, bine

făcut și fața lui brâsdată de una din acele frumuseți bărbătescă, particulară numai la unii ómeni. De felul său el era fórte vesel și în tot-d'auna glumet. În timpul însă în care îl întâlnim noi, sărăcia îl cam slabise puțin. Trăia într'o miserie complectă, totuși se mai hrănia dintr'ó speranță, care îl asigura că în curênd va fi bogat.

Era pe la sfârșitul lunei lui Octombrie. Intr'una din dile trecênd din întemplare pe Strada Popa-Tatu, vădu la ferestra unei case o copilă ténéră și frumósă. Sărăcia nu'l opri d'a o iubi, se informă numai de cât și află că copila e orfană, că nu are de cât numai o mumă bětrână și o zestre de 2,000 lei.

Intrebând, dacă nu cumva e în trataie de căsătorie cu cineva, i se respușe negativ, de óre-ce Amelia (astfel se numea dînsa) nu avea de cât 13—14 ani.

Constantin trecu o nópte neliniscită. Frumusetea Ameliei, cei 14 ani și două mihi de lei îi fermecau sufletul. Dormi fórte puțin și când se sculă dimineața, fruntea îi era obosită.

— Miî de draci! esclamă Constantin aprindêndu-și o țigară; acea copilă trebuie să fie a mea.

El avea un prieten și chiar în acea di căută să-l întâlnescă. Se numea Gheorghe. Către séră îl vedem vorbind cu el într'o mică cafenea.

— Ei bine Gheorghe, ce dică, pronunță Constantin uitându-se în jurul său, spre a se convinge, dacă

nu-i aude nimeni; nu ar fi nemerit ca să iaă în căsătorie pe acea copilă?

— Ar fi nemerit, mai cu sémă că are 2 miř leř.

— Și în criza în care ne aflăm astă-dăi, acești două miř de leř, prețuiesc cât două miř de galbeni.

— Dar bine, mai întrebă Gheorghe; după ce baniř vor fi cheltuiți, ce veř face cu nevasta ta?

— Aici mě gândesc și eu.

Amândoř remaseră câte-va minute gânditori, când Constantin intrerupse tăcerea cu următoarele cu-vinte:

— Mi-a venit o idee.

— Se vedem, ăsemeni curios prietenul său.

— Să nu mě cunun cu frumosa Amelia.

— Dar atunci nu veř putea reuși în dobândirea ei și a banilor.

— Dacă vrei să mě ajută, am speranță că voiř reuși.

— Din partea mea ař tot concursul, să yedem însă.

— Tu ař o țiiore, nu știu, mai trăești cu dênsa?

— De sigur.

— Și ea te iubesc?

— Poți să-ți închipui, dacă o femeie iubesc pe un bărbat, când ea este aceea care îl susține.

— Fă atunci posibilul ca mâne să vie la mine; numai dênsa pote să ne ajute în planul nostru.

— Voiř face-o să vie.

— Nu uita de asemenei a-ți spune să mă asculte la tot ce voi ū ruga-o.

— Casandra în tot-d'auna e supusă poruncelor mele.

— Atunci Gheorghe, tu ești fericit cu o astfel de femee.

— Ce vrei, tot omul trebuie să trăească. Casandra e o femee nebunatică. Ii plac copilăriile, cu toate că a trecut de 45 ani. Ești știu s'o mulțumesc și ea, la rândul ei, știe a mi se supune.

— Încă odată te rog, bunul meu prieten, nu uita s'o trimiț mâne la mine.

— Fiș sigur.

Amândoî se sculară să plece.

— Mâne să fi acasă, șise Gheorghe lui Constantin în momentul când trebuia să se despartă. Voi ū conduce ești singur pe Casandra până la tine.

— Voi ū aștepta-o.

Constantin dormi o noapte liniștită. El se scula de dimineață, se îmbrăcă și nerăbdător aștepta sosirea femeei, care putea să-l facă fericit.

Un lucru își propusese el. Trebuia să facă pe Casandra a crede că el iubesc pe Amelia și că numai pentru acesta voește să ia. Șapoî în definitiv nu o iubea el oare? Un respuns mai exact, ar fi cel negativ. În adevăr, ceea-ce simțea în pieptul său era o pasiune brută, și nicăi de cum un amor

curat. Iubea pe Amelia, pentru că era frumosă, era tânără, căci nu avea nici 14 ani și pentru că aceasta escita mult simțurile sale.

Șapoï cum putea să fie alt-fel, când nu văduse pe Amelia de cât o singură dată? Amorul poate fi alt-ceva de cât întipărirea ce se face în mintea omului? Si poate el lăua nascere de cât din suvenurile cari vecinic lovesc sufletul? Amorul lui Constantin însă nu purcede de cât de la o idee fixă, care lovia simțurile sale

Era tot dus pe gânduri, când o lovitură ușoră se audî la ușă.

— Intră! disse Constantin.

Ușa se deschise și Casandra apăru.

Ea era o femeie mai mult bătrâna. Fața îi era aproape veștejită și pe ea se vedea un incetătură provenite din cauza dresurilor.

Fusese femeușcă în vremea ei!

— Mă rog, d-vostră sunteți d-nu Constantin? întrebă ea surprinsă la vederea unui Tânăr atât de frumos.

— Da, jupânesa mea, sunt eu, îi respunse Constantin cu o blândeță prefăcută.

„Trebue s'o lingușesc“ își disse el și o invită să sădă.

Privirile, gesturile lui Constantin făcură pe spăiața femeie să și piardă puțin cumpătul.

— Nu știu dacă cunoșteți pricina pentru care am venit, îi dise ea lăsând ochi în jos.

Gestul acesta era cu totul strein și de cauza care o făcea să vie la Constantin și de etatea ei mai mult înaintată. Constantin înțeleseră cine are a face și înțeleseră că interesul lui era s'o lingășescă.

— Da, frumosă mea jupânesă, prietenul meu Gheorghe v'a rugat să veniți până la mine. Ați fost bună și l'au ascultat; — rămâne acum ca eu să fiu atât de îndrăsnet, în cât să vă pot mărturisi . . .

— Vă ascult, boerule, response Casandra cu o voce pițigăiată.

— În strada Popa-Tatu, continuă Constantin; locuiește o femeie bătrână, ea are o fată numită Amelia.

— Amelia! pronunță Casandra cu o voce repede.

— Da; ce, o cunoșcă?

— Dacă o cunoșc! dar acăstă fată e rudă cu mine.

— Rudă! esclamă Constantin. Scumpa mea jupânesă! îi dise apoi el luându-i mâna în mânele sale; mă lași a crede că voi fi ajutat de d-ta?

Cassandra simți un fior, care străbătu prin tot corpul ei.

— Vorbește, boerule, îi dise ea; nu cred că se

va găsi o femeie, care să vă respingă vr'o cerere.

Constantin îngenuchie înaintea ei.

— O iubesc ! dice el ; o iubesc cum un orb iubește lumina ochilor seii ! De când am vădut-o, numele de Amelia e pentru mine mai scump de cât numele maicei mele ! In tot minutul și în tot locul o văd înaintea mea ! Rătăcitorul suris dupe buzele ei, stă vecinic în privirile mele ! O ! jupânésă ! numai d-ta poți șterge dorul, care a străbătut cu atâtă putere inima mea ! fi bună și nu mă respinge. . . .

Aceste cuvinte, accentul cu care ele erau pronunțate, tulbură mult sufletul Casandrei. Ea îl luă de mâna, îl ridică sus și îl apropie de pieptul ei. Ce nu ar fi dat Casandra pentru a fi tânără și pentru a atrage privirile lui Constantin ! Cu toate astea fermecătorul ei sta drept în picioare, o privia în ochi, voind să citească în ea, dacă în adevăr a dat peste o femeie, care știe să se devoteze și să braveze cu curagiul toate piedecele ce li s-ar pune înaintea lor. El știa pe Casandra o femeie săracă, și și închipuia că dându-i 2 sau 3 sute de lei, ea îl va servi cu credință în planul său. Dar se înșelase. De la prima vedere amorul sărbărnăise cu putere în bătrâna inimă a Casandrei. Fața lui i se păru plină de farmec, ochii lui aveau focul din sōre, glasul lui era dulce și când auși vorbindu-se de o femeie, când Constantin spuse dorul ce simte

pentru Amelia ; gelosia străbătu peptul Casandrei și în momentele ei de furie, își propuse să omore pe mica ei nepotă.

— Ei bine, jupânésă, continuă ténérul ; cerea ce voesc să-ți fac, este a-mi duce o scrisoare la dênsa. Nu voesc să știe nimic muma ei, până mai înteiū nu mă voiă încredința că mă iubesc. D-ta, ca rudă, îi poți vorbi, mă poți lăuda și dacă va voi să mă vadă, vei îngriji singură o intrevedere, oh ! scumpa mea jupânésă ! termină el luând mâna ei ; nu mă respinge ! . . .

Se duse apoī până la masă, trase seltarul, luă de acolo o scrisoare pregătită pentru Amelia și dând-o Casandrei îi dise :

— E pentru Amelia, de la răspunsul ei atârnă viața mea. Uite, veď jupânésă, sunt sărac și cu toate astea dacă Amelia are vre o zestre, 'ti-o dăruesc d-tale.

Constantin credea că prin asemenea promisiuni va reuși mai curând. Credea de asemenea că arătându-se cu o iubire adevărată și sinceră către Amelia, va putea decide mai curând pe Casandra ca să stăruiască pe lângă frumosa copilă. Care-i fu însă mirarea, când vădu pe Casandra luându-i scrisoarea din mâna și prefăcându-o iute în miu de bucați. El rămaise încremenit. Casandra îl privia și ochii ei fulgerau.

— Mă iartă . . . murmură Constantin încurcat.

Fel de fel de idei ũi trecură prin minte, credu că pote a insultat pe Casandra prin misiunea cu care o însărcină, sau pote că ea ca rudă, nu voește să consimtă la o ast-fel de însotire. Îi părea reu de modul cum a procedat. Trebuia mai întîi să sondeze bine pe Casandra, trebuia să se convingă de ea. Nu putu să mai înțelégă însă nimic, când vedeu pe Casandra că de odată isbucnesce în lacrami.

Cu mâna la ochi, ea plângea ca un copil.

— Pentru numele lui D-деu, jupânésă, ce aveți ? îi mai dise el ne sciind ce să crădă și cum să-și esplice acéstă încurcătură.

— Boerule . . . atât avu putere ca să răspundă și cădu pe pat în prada unui leșin.

Fost-a un leșin adevărat sau prefăcut ? nu putem sci, putem asigura însă, că în aceste minute Constantin își pierdu capul.

— Dar, jupânésă, ce aveți, sunteți bolnavă, nu vă simțiți bine ? hei ? jupânésă . . . îi dicea el cletinându-o și stropindu-o cu apă.

Nici un răspuns. Cu ochii închiși, cu corpul nemîșcat, cu însuși respirarea mai slabă, părea a fi împrietenită cu mórtea.

— Ce însemnă asta ! se întrebă Constantin singur, scuipând de necaz.

— De n'ar muri ! își mai dicea el ; atât mi-ar trebui !

Și iarăși se apropie de dânsa, o clătină și-i deschise un ochiū cu degetele, voind să se convingă dacă nu-i aprópe de ducă.

Dar pe când se uita în ochiul ei mai mult roșiu și pe când spaima îi împetria carnea dupe el ; Casandra întinse brațele sale, apucă pe Constantin de gât, îl lipi de ea și îl umplu de sérutări.

— E nebună ! își dise el acum cu destulă convicțiune.

*

Două săptămâni în urmă vedem pe Casandra intrând la nepota sa din Str. Popa-Tatu. Era pe la amurgul serei. Mama Ameliei lipsea de a casă. Casandra avea un aer misterios și când deschise ușa ca să intre înăuntru, aruncă o privire spionătoare în jurul ei ; — voia să știe dacă nu-i urmărită sau văduță chiar de cineva.

Amelia era singură, ea stetea lângă masă, într'o odaie din fund și citia copia unei scrisori, ce o espediase de cu vreme. Iată ce coprindea acea scrisoră :

Boerule Constantin,

„Am citit serisorea d-tale, nu te cunosc, nu te am văduț nică odată și nică nu știu ce vrei să-mi spui. Te-am ascultat cu tóte astea și nu am spus nimic mamei. Îmi spui că voesci să mă vezi și să-mi faci o rugă-minte de la care atârnă viața d-tale. Nu știu cu ce te voi sluji și nu știu ce putere aș avea eu, pentru atî

putea veni în ajutor. Vin'o cu tóte astea boerule, în astă sérá, vom fi singuri, căci mama pléca pe la césumile cincí la o prietenă a sa, care-í aprópe să móra. Se va întóree tárđiu. Te aştept și dacă voiū putea face ceva pentru d-ta, mě voiū crede fericită.“

„Amelia.“

Acéstă scrisóre, pe care ea o trimisese luř Constantin, era tot atât de inocentă ca și inima ei. De alminteri Constantin știu cum să procedeze. Scrisórea ce-í trimesese el printr'o altă femee, căci Casandra îi refuzase ori-ce fel de serviciu, insistând numai în amorul ei; acea scrisóre era aşa de bine compusă, în cât Amelia, fără a bănuí realitatea, fu coprinsă de curiositate.

I se păru ceva romantic a scăpa viața unuř ténér. Ea remase pe gânduri, când de o dată se trezi de un sgomot ce auđi în sală. Erau niște paši. Înima Ameliei începu se bată cu mai multă putere. credea că e Constantin. Era emótionată și cu tóte astea nu știa de ce.

Pentru întêia dată trebuea să fie față în față cu un ténér, pentru întêia dată, fără scirea mumei sale, ea trebuia să asculte rugăciunile unuř necunoscut, și cu tóte că nu înțelegea nimic din intențiunile luř Constantin, totuši un simțimēnt natural o făcea să fie emótionată, să cadă o lacrămă din ochiř ei.

Uşa se deschise, dar spre marea mirare a Ameliei, nu era Constantin acel ce intră, ci Casandra, mătuşa ei.

'I păru bine.

Simtise atata sbuciumare in pieptul ei, in cat ar fi dorit ca niciodat sa nu mai vadă pe acel Constantin.

— Buna mea mătușă, îi dise copila aruncându-se în brațele ei.

— Viu pentru cea din urmă dată la tine! Aceasta fu respunsul, la acea manifestație de bucurie din partea nepoatei sale.

— Nu te înțeleg, mătușă, response Amelia puțin speriată.

Cassandra se puse pe pat și privind pe Amelia în ochi îi făcu acéstă mărturisire :

— Copila mea, e un tânăr care te iubesc, nu îl cunoșci, și nici nu'l vei cunoșce. Tot pe acest Tânăr îl iubesc și eu. M'am încercat în șadar ca să pot împedica dragostea ce-ți păstréză. Am căutat în nenunărate rânduri, ca să-l pot uita, ca să nu mă mai întâlnesc cu el, dar peste putință. Îl iubesc Amelio, tu nu scii încă puterea acestui curvenț, iubesc!

— O ! mătușică, respunse copila, înțeleg că ești nenorocită și mě voi ũ ruga luî D-deû pentru tine.

Ochiī Casadreī schinteiără.

— Nu! pronunță ea cu o voce detunatăre; ru-

găciunele ce vei face lui D-Deu, nu-mi vor folosi la nimic. Tu singură ești pricina nenorocirei mele și numai tu singură mă poți scăpa.

— Ce pot să fac atunci mătușie? spune-mi și te voi asculta la oră.

— Nimic alt de cât să te hotărăști la moarte!

Copila se însărcină. Nu știa dacă a audiat bine acest din urmă cuvânt al mătușei sale.

— Da, trebuie să mor, continuă ea; căci numai astfel pot căștiga iubirea lui.

Amelia începu să plângă.

— Oh! esclamă Casandra; lacrămile tale îmi sfășie de două oră inima. Dacă mi-ar fi cerut cineva viața mea, pentru a scăpa pe a ta, și fi jertfit-o fără ca să murmur și cu toate astea în fața acestei dragoste, care mă muncește, simt destulă putere ca să te omor! M-am gândit în mai multe rânduri să-mi scurtez dilele, pentru a înlătura crima, dar n-am putut. Îl iubesc aşa de mult, sunt atât de gelosă, în cât hotărîrea de a muri îmi pare, și mi se pare că trăind o zi, o singură zi numai cu el; voi simți dulcețea unei vieți fără margini. Haide Amelio, hotărăște-te și lasă-mă să te sărut.

Copila plângea. Casandra scosese un cuțit cu două tăișuri, își sărută nepota și o trânti pe pat.

Nici o împotrivire din partea ei. Tremurând din tot corpul, ea închise ochii, pentru a nu vedea

ferul care sclipia înaintea ei. Și ce putea să facă o copilă slabă ca dênsa? Hotărîrea Casandrei era nestrămutată și nimeni, nimeni nu era care să vie în ajutorul nenorocitei victime.

— Mamă. mamă. murmură sârmana Amelia!

Vocea ei însă era surdă și suspinele copilei resunau trist în singuratica odae.

Neînduplecata femee ținti cuțitul în partea stângă a peptului; voia să-i străpungă inima, pentru a-i scurta agonia. Un minut încă și sângele nevinovat va stropi pereți odăei, un minut încă și acel corp frumos al Ameliei, va fi un cadavru rece.

Acel minut sosi. Casandra împinge cuțitul cu putere, vîrful ferului îi străpunse hainile. Atunci Amelia scôte un răcnet îngrozitor. Frica morței se desfășură în slabul ei suflet. Inima Casandrei se împetri, un vîl roșiу se întinse înaintea ochilor săi.

Haide! trebuie să moră! urlă ea.

Nu avu însă timpul ca ferul să străbată în nevinovatul pept și ușa deschidîndu-se Constantin apăru înăuntru. Spectacolul ce i se prezenta înaintea ochilor, era înfiorător. El venea după scrisoarea ce primise, ca să vorbescă cu Amelia, să-i destăinuă amorul, venea cu sufletul plin de speranță, și ce vîdu când pâși în odaia ei? Amelia era întinsă pe pat. Casandra, cu cuțitul îndreptat în peptul tremurătorei copile și odaia resunând de sur-

dele gemete ale acela ce-și vedea mórtea cu ochii !

— Iadule ! despică-te ! răcni Constantin, când se vădu în fața acelei scene îngrozitóre. El se repeđi ca un smeū asupra Casandrei, o apucă de spate și o trânti la pămēnt. Amelia se ridică, Constantin cu putere luă cuțitul care era să verse sâangele Ameliei și-l înfipse în spatele Casandrei. Sâangele ūi înroși mânele. Copila coprinsă de spaimă își acoperi ochii pentru a nu vedea acea înfiorătore priveliste.

Când corpul femeei remase întins la pămēnt, Amelia cădu la picioarele salvatorului ei dicendu-ă cu o voce plângétore aceste cuvinte : cu ce îți pot mulțumi pentru viața ce mi-a scăpat-o ? Dar fugi, boerule ! fugi ! Dacă te va găsi cine-va aici, vei fi trecut drept un omorîtor. Vař ! fugi ! fugi !

— Nu, ūi respuște Constantin cu o voce hotărîtă ; nu te voi lăsa singură cu acest nemernic cadavru ! nu te gândești că vei putea să fiș bănuită ! Nu, voi sta aici și voi mărturisi singur crima mea. Te-am iubit prea mult și acum când am putut, print' o minune, ca să-ți scap viața, mă cred cel mai fericit dintre ómeni. Oh ! Amelio !

Și Constantin o ridică din genuche, ūi apropie fața de buzele sale și o sărută.

— De acum piară viața mea ! esclamă el.

Constantin simțea în aceste momente amorul cel mai curat pentru Amelia.

Ea remase nemîscată în brațele lui.

Mórtea bětrâneř

Am lăsat pe fanariotul miserabil în acea mică odaie cu frumósa Marie. Dupe cum ne aducem aminte, mama fetei fu luată în brațe de cele patru slugi ale puternicului strein și dusă afară.

Scim ce fel de nōpte a petrecut sěrmana Maria, vom vedea acum ce a devenit bětrâna femee.

Prin întunerici și prin gerul înverșunatei ierni, ea a fost târâtă până la palatul Domnitorului Mavrocordat. Cei patru o băgară într'un beciu și eșiră afară, spre a se sfătuи între ei.

— Ce dici, pronunță unul, trebuie s'o omorim?

— Fără îndoială, răspunse cel mai înalt; nu ai vădut cum se restea înaintea stăpânului nostru!

— Eu aș crede, disse al treilea, ca s'o lăsăm péně mâne; e mai bine să întrebăm înteiř pe Maria Sa.

— Cum oř crede tu, cuvînta al patrulea; că Maria Sa ar putea să dăruiască viață unei femei care nu-i este de nică un folos.

— Acel care va face o astfel de întrebare Mărieř Sale, răspunse cel înalt, o va plăti cu capul său.

— Mórtea! strigăra atunci de odată criminalii.

Unul din ei luă apoi o lumînare și câte-și patru coborîră în temniță.

Aici începură torturile cele mai grozave.

Când îi vădu femeia, „ómeni! le dise; ce rău v'am făcut de m'ață îngropat de vie în acest mor-mânt?“

— Ați făcut răul cel mai mare stăpânului nostru, prin cuvintele tale de împotrivire.

Acesta fu răspunsul scelerășilor.

— Dar bine, ce putem să fac, îngână nenorocita femei; când fiica mea trebuia să fie pângărită de acel nerușinat strein pe care voi fi numiți stă-până.

— Tu ar fi trebuit să fi veselă că fiica ta are cinstea a dormi o noapte cu marele nostru stăpân! pronunță omul cel înalt.

— Numați voi, fințe tărâtore, puteți să vă bucurați de o asemenea cinstă, iar întru cât privesce rușinea ce mi s'a adus în familia mea, fiți siguri că eu, bătrână cum mă vedetă, voi și cum s'o spăl cu săngele său!

— Ei bine, nu vei putea, răspunse într'o voce câte-să patru. Înainte d'a se face diuă, tu vei fi morță.

Și fără a mai pierde timpul, cel mai puternic dintre slugi, se aruncă asupra ei și o trânti la pămînt.

— Miș de draci, murmură el scrâșnind cu dinți ca o fieră sălbatică; nu am ce alege din tine. Și trăgând cu putere, îi smulse tot părul din cap. Sâangele începu să spele fața bătrânei.

Acești ómeni erau hrăniți mai mult cu sânge nevinovat. Ca să torture sau să omóre, era pentru dênsii o desfătare, o plăcere nemărginită.

Femeea, înecată de durere nu putu pronunța de cât aceste cuvinte :

— Dómne ! pedepsește-î !

— Aşa, care va să dică, tu ne mai blestemî încă ! rosti unul din cei trei nemernici spectatori. Si repeñindu-se la ea, îi descleştă gura, îi scose limba afară și î-o despintică în doué.

— Ce trebue să ne căsnim atâta, strigară apoï și cei doi ; băgați câte-va cuțite în inima ei și dați-o dracului !

Criminalul, care o ținea pironită la pămînt, o isbi atunci cu tocul cîsmei în cîste. Se audî o părîitură. Erau cîstele care s'aú frânt.

De trei ori mai deschise ochii bătrâna, de trei ori gura ei voi să scotă un blestem, dar respirarea oprindu-i-se, ea muri în agonie unei dureri fără margini.

Crîma se petrecu în întunericul afundatei temnițe, însuși D-deu se înfioră de împetritele suflete ale acestor patru nemernici, cu tôte astea răbdarea lui fu aşa de mare, în cât sceleratii părăsiră temnița riđend și scuipând cadavrul.

V e n d a r e a

Niculae și cu Vasilca se culcară și turmentații cum erau de beție, adormiră curând.

Vasile, pe cât ne aducem aminte, nu s'a îndurat a se despărți tôtă nóptea de spumósa cupă a lui Bachus și tocmai diminéța îl văduărăm trecend pe sub ferestrele frumóseř Marie și cântând în ne-păsare.

Obosit de insomnie se culcă și dormi péně pe la patru césuri.

Când se sculă, cele dânteiř cuvinte ale lui fură:

— Mě duc să mě întâlnesc cu Niculae, și dacă vom isbuti în ceea-ce el 'mă-a spus, apoř o să fiu bogat. Cât aș iubi eř pe Niculae, dacă nu ar fi afurisita aia de Vasilca la mijloc!

Cu niște ast-fel de cuvinte eši el din murdara lui odaie și se îndreptă spre locuința lui Niculae. Il găsi acasă.

— Te aşteptam, ū dise el.

— Si m'am grăbit ca să te întâlnesc, ū răspunse Vasile; dar bine, urmă el, fapta trebuie să fie chiar în astă séřă sěvérșită?

— Fără îndoială. Sunt trei-deci de boeră, cari să ařă îngrijit ca tóte lucrurile să mărgă strună. Plata nôstră va fi mai multe pungă cu aur.

— Dar bine, pentru ce nu-l omórá acei boerí?

— Asta e tréba lor, și apoī pe cât am pütut afla, ei nu vor să tréca drept omorîtori.

— Si pentru ce?

— Pentru ce, pentru că marele și puternicul Sultan audind de acéstă faptă, va porunci să spân-dure pe toți boerii.

— Atuncí vom fi noi spândurați în locul lor.

— Noi! câtă prostie e în capul těu! Dar pe noi cine o să ne scie și cine o să ne cunóscă? luanând bani vom trece în țara Moldovenescă, și acolo vom trăi ca nisce boerí.

La amândoî schînteară ochii de-o dorință nebună.

— Dar bine, întrerupse Vasile; trebuie să-mă spui cum avem să lucrăm ca să știu și eu.

— Ascultă, astă-dî la césurile 7, toți boerii sunt chemați la masă. Noi, îmbrăcați tot cu haine boerești și cu niște semne ce ni se vor da, vom străbate în sala de mâncare. Odată intrați acolo, ne vom repeđi asupra Domnitorului și pe când eu îi voi ū infige cuțitul, tu vei căuta să mă aperi. Afară de asta, boerii vor face o învălmășală mare, astfel că vom putea scăpa cu fuga..

— Oră cum ar fi, dar faptul e cam primejdios, observă Vasile cu un sângere rece.

— Dacă n'ar fi nicăi o primejdie, cum aî crede că boerii ar putea să ne mulțumescă slujba cu câteva pungî pline cu aur?

— Așa e, dar baniș când o să-ți luăm, înainte, său în urmă?

— Chiar acum vom merge la boerul Nichita, pentru a lua o jumătate din plată.

— Și restul?

— După sevărșirea faptului.

Sunt 6 ceasuri. Sorele asfințise de mult. Zăpada încetase d'a mai cădea. Gerul devinea din ce în ce mai tare, mai înfiorător.

La palatul Domnitoruluī Mavrocordat era luminătie. Sute de trăsuri intrau și esiau. Bande de lăutari intonau cântecele cele mai vesele. În sala cea mare a palatului steteau întinse două șiruri de mese. Peste o sută de boeri intrară în acéstă sală. La toți fața le era galbenă. Se uitau unul în ochii celuilalt, se întrebau cu privirea și câte unul mai șoptea și câte un cuvînt la urechea vecinuluī său.

Afară se petreceau o scenă cu totul nouă. O femeie tânără și destul de frumosă venea fuga prin mijlocul zăpelei și fără a fi observată, din cauza trăsuriilor cari circulau necontenit, intră în curtea palatului și înaintă spre scara care duce în odaia Domnitoruluī.

— Cine ești? și ce cauți? întrebă garda.

— Sunt o femeie și caut pe Măria Sa Vodă.

— Măria Sa nu poate să dea ochi cu o femeie ca tine.

— Măria Sa e un bun Domnitor și mă va primi.

— Pleacă de aici femee, dacă nu vrei să fiș băgată în temniță, îi dise garda.

— Boerilor, mai grăi ea; e vorba d'a scăpa viața Măriei Sale, am descoperit un complot contra vieții lui Vodă!

— Complot! îngâna garda, și din cine se alătuesce acest complot?

— Numai Măriei Sale voi spune.

Acăstă scire străbătu numai de cât din ureche în ureche până la Domnitorul Mavrocordat.

El sta singur în odaia de toaletă arangându-și părul în fața unei oglindă. De odată ușa se deschise și unul din ómeni săi de încredere intră înăuntru.

— Să trăiți prea luminate stăpâne! dise acesta abia luându-și resuflarea.

— Ce este? murmură Mavrocordat puțin supărat, pentru că a fost oprit din importanta lui afacere.

— O femee care stă jos, ne-a adus scirea că un complot este pregătit în astă seră în potriva capuluī Măriei Vóstre.

— Complot! și de cine?! răcni Domnul fanariot.

— Nu vrea să spue de cât Măriei Vóstre.

— Să vie iute aci! porunci Mavrocordat.

Două minute în urmă și ușa deschidându-se, fe-

meia care venise cu ștafeta, intră în odaia Domnitorului.

— Cum te numesci femei și de unde vii? fu cea d'ânteiu întrebare ce Vodă îi făcu.

— Mă numesc Vasilca, response ea și viu din bordeiul meu, în care doî nemernici au pregătit mórtea Măriei Vostre.

— Bagă bine de sémă, rosti fanariotul; dacă fără nică un cuvînt vii să-mă tulbură liniscea, voiă da poruncă numai de cât ca să fi jupuită de vie.

— Dacă e minciună ceea ce spun, să faceti ori ce veți voi cu mine.

— Și cine sunt acei cari voesc să mă omore?

— Sunt doî: Niculae și cu Vasile.

— Ce ómeni sunt aceştia?

— Vasile e cel mai bun prieten al lui Niculae, iar acesta e ibovnicul meu.

— Nenorocit-o! răcni Mavrocordat plin de mânie; credi tu că nisce asemenea ómeni au putința ca să omore un Domn ca mine? și cum îndrășnești ca să-mă spui mie nisce asemenea flécuri?

— Nu sunt flécuri ceea ce spun, Măria Ta, erătăti-mă, dar de nu veți lua măsură grabnice, în astă séra chiar veți fi omorît!

Siguranța cu care vorbea Vasilca, claritatea cu care se exprima, făcu pe Mavrocordat ca să stea un minut gânditor, apoi cu o voce dulce întrebă pe femeea din a cărei ochi mari și negri eșau schintei.

— Tâlmăcește-te cu deamĕnuntul, ca să te pot înțelege.

Atunci Vasilca dise :

— Măria Ta a chemat pentru astă-séră pe toți boerii cei mari la masă. Acești boeri voesc ca să-ți securizeze dilele. În scopul acesta ei au găsit pe Nicolae și pe Vasile, cărora dându-le mai multe pungă cu bană, și-au luat însărcinarea dă vă omorî. Planul este astfel făcut : Ei s-au îmbrăcat în haine boerești și au la mână semne ca acelea ale boerilor chemați de Măria Vôstră la masă. Cu prilejul acesta ei vor străbate până aci, și pe când veți sta la masă, se vor repezi asupra Inălțimei Vôstre cu un cuțit și . . . Boerii știind ceea ce se va petrece, se vor face că pun mâna pe ei înlăturând prin acesta garda care va voi să-i omore. Dar nu-i aşa, Măria Vôstră, boerii, ca să împrascie ori ce bănuială, și pentru a nu se crede că omorîtorii sunt dintre boeri, căci atunci ar avea să teme de mânia Turcilor ; sunt sigură că vor omorî pe ibovnicul meu. Oh ! urmă Vasilca plângând ; îl iubesc prea mult și de aceea vă rog cu lacrami să nu-i faceți nică un rău. El este un băiat bun, dar boerii l-au scos din minte cu pungele lor de bană și cu vinul care î-a amețit capul.

Mavrocordat deveni gânditor, față i se îngălbini și cu tóte astea dinții îi crășneaau încă de mânie.

El făcu un semn și femeia fu luată și dusă în temniță.

Dece minute în urmă, tótă curtea palatului era plină de armată. Ordinile cele mai severe erau date pretutindeni. Vasile și cu Niculae fură numai de cât găsiți și urmăriți de aprópe. Si sus în sălile palatului valuri de melodií se înălțau de sub arcușul lăutarilor. Lumea de afară, lumea calică, credea că acolo și numai acolo domnește fericirea desvîrșită. Cu tóte astea și fruntea boerilor și fruntea Domnitorului era plină de sudore.

La 6 ceasuri și jumătate Mavrocordat intră în sala pentru masă. Toți boerii se sculară în picioare și se închinără.

— Boer, le dise atunci Vodă, v'am chemat la masă ca să vă arăt că pe cât sunt de puternic, pe atât și puțin mândru. Cu tóte astea să nu uitați că și voi și tótă țara voastră la o poruncă, la un cuvînt al meu și veți peri ca pulberea. Si Mavrocordat roti ochii săi sclipitorii asupra întregei adunări. Un fior străbătu prin inimile tutulor.

Sejură apoia la masă. Servitorii serviră bucatele cele mai delicioase.

Privirile tutulor boerilor se furișau spre ușă. Oră-ce sgomot, oră-ce mișcare, părea că le anunță sosirea celor doi, cari vor da mórtea Domnitorului. În zadar așteptaui însă. Tocmai pe la isprăvitul mesei o ușă secretă se deschise, iar Niculae și cu Vasile intrară înăuntru urmați de garda palatului.

Gróza împetri pe toții boerii, Mavrocordat se sculă în piciore și arătând pe cei doi, dise boerilor :

— Ii cunoscetă, sunt ómenii plătiți de voi ca să mă omore !

Un hohot de rîs sarcastic isbuclni apoī din gura păgânului Domn.

Armata umplu după aceea sala de mâncare, boeri fură băgați în temniță, iar Vasile și cu Niculae, ca două statui de marmură remaseră reci, neclintiți în fața Domnului Mavrocordat.

Nebuniile Amorului

Dupe cum știm, din țiuia în care Constantin văduse pe Amelia, își puse în gând nestrămutata idee dă o răpi. Și voia s-o răpescă pentru că avea ceva banii ca zestre, pentru că era frumosă și pentru că nu avea niște 14 ani împliniți.

Patru-spre-dece ani ! o astfel de vîrstă, la o copilă de frumusețea Ameliei, era un ce natural că să răpiască mințile tânărului Constantin.

Și mințele lui erau rătăcite.

Casandra, țitorea prietenulu său Gheorghe, nu putu să-l ajute cu nimic în planul său. După cum am vădut puțin mai înainte, acăstă femeie îndată ce se gasi față în față cu Constantin, în loc dă-i asculta încocata lui pasiune, ea căută să-l facă a o iubi.

— E nebună ! își țise el când o vădu că îl a-pucă de gât și-l umple de sărutări.

— În adevăr boerule, îi țise Casandra ; în aceste momente sunt nebună, pentru că mă găsesc în față dumitale. De când te am vădut, am simțit pentru d-ta un ce neexplicabil, și-ți spun drept, a-mi respinge acum un ceas, un singur ceas d-a dormi cu tine, este a-mi hotărî mórtea.

Constantin, ori cât de rău ar fi fost el, ori cât de mult depravațiunea ar fi coprins sufletul său ; de astă-dată însă, se purtă ca un adevărat cavaler.

— Jupânésă, îi țise el ; v'am chemat aici pentru a vă ruga să interveniți pe lângă Amelia că să mă iubescă. V'am destăinuit tot amorul ce am pentru dânsa și mai curând m'așă fi așteptat să-mi spuneți că sunt nedemn de ea, de cât să aud din gura voastră niște asemenea cuvinte.

— E adevărat, boerule, gândiți-vă însă, pronunță Casandra cu ochi învăpăiați, că după cum dum-névostră iubiți pe Amelia, pe care atăi vădut-o numai și cu care nu atăi vorbit nicăi odată, tot astfel vă iubesc și eu.

— Dacă în adevăr m'ați iubi jupânésă, îi țise Constantin, ar trebui atunci să nu-mi mai refuza rugămîntea ce vă fac. În acela ajuta său refuza ajutorul ce vă cer constă totă iubirea d-tale. O altfel de iubire, din partea unei femei de vîrstă dumitale, nicăi nu o pot înțelege și nicăi nu poate fi-

— O ! frumosul meū domn, ūi respuñse Casandra cu o voce piñigăiată; dar ce stric eū, dacă în ini-ma mea arde focul unei dragoste fără margini ! Dicī că ar trebui să te ajut la ceea-ce mě rogī, dar cum voiū putea stăruí pe lângă nepóta mea ca să te ea pe d-ta, care ești atât de ténér și atât de frumos ? ! Oh ! ar trebui să am în tot-d'auna pe capul meū blestemele d-tale.

Si Casandra se aruncă încă odată după gâtu lui Constantin.

— Dar nu te înțeleg, jupânésă, tâlmăcesce-te, pre legea mea nu te înțeleg de loc. Pentru ce blestemele mele ar cădea pe capul d-tale ? Să vedem, sunt curios, întrebă el cu un aer de profundă mirare.

— Pentru ce ? pentru că ea e o fată depravată, pentru că are un amant, pentru că nepóta mea nu face pentru d-ta !

La auđul unor asemenea cuvinte Constantin se scârbi și mai mult și de odată ăise Casandrei cu un ton aspru.

— Femei ! ești afară ! . . .

— Dar boerule,... voi să-i dică ea.

— Ești și să nu mai intri nică odată în casa mea.

O luă apoī de spate, o scóse afară și închise ușa. Casandra plecă.

— Ah ! esclamă ea pe drum ; dacă n'ar fi nepóta mea, acest ténér m'ar iubi pe mine. Si gelo-

sia începu să-îrrodă inima. Ajungênd acasă se trânti pe un pat și se gândi. Miî de idei îi trecură prin minte. După câteva minute se sculă și se duse în fața unei oglinzi. Se uită, se esamină cu de-amăruntul și-și dise.

— Sunt destul de frumósă, câte alte femei mai urîte de cât mine, nu au norocul să fie iubite de tineri ca Constantin.

Se duse apoî lângă o masă, își rezemă capul de mână, și-și făcu următoarele reflecțiuni :

— Dacă nepota mea ar muri, dacă acest tânăr ar perde speranța de la dînsa, și dacă eu aș ști cum să mă port cu el, cum să mă introduc încă odată la dînsul, sunt sigură că îl voi face să mă iubescă. Pentru ca să reușesc însă în aceasta, trebuie ca Amelia să nu mai existe.

Două săptămâni în urmă, noi văduvărăm pe Cassandra intrând la nepota sa, o văduvărăm cu cuțitul gata s'o omore și ar fi omorât-o, daca tocmai în acel moment Constantin nu ar fi deschis ușa, și ghicind ce era să se petrăcă, nu ar fi apucat-o de spate și trântind-o la pămînt, nu ar fi înplânat cu putere în corpul ei, cuțitul ce era să verse sângele Ameliei. Ne aducem de asemenea aminte că Constantin, de frică ca Amelia să nu fie bănuită de autore a crimei, nu voi s'o părăsescă.

— Domnule, îi mai dise copila cu ochii plini

de lacrămi ; fugă, fugă, nu mai sta lângă mine, îndată ce vei fi zărit de cine-va, vei fi perdut.

— Nu, dragă Amelio, nu voi pleca de lângă tine. A te ține astfel strânsă în brațele mele, este a simți dulcetă unei vieți fără margini.

— Dar nu te gândesci că odată cu d-ta, voi și ești perduță ? dică că mă iubesci, dar atunci ar trebui ca să-ți păstrezi viața, căci cum aș crede că aș putea trăi, știind că d-ta aș murit pentru mine ?

— Oh ! suflet nobil și neprețuit ! dice Constantin sărutând-o ; dacă inima ta simte amorul, dacă peputul tău cunoște schintea lui, vino cu mine, să plecăm amândoi

— Mă unesc la propunerea d-tale, îi dice frumosă copilă ; cu condițiiune însă ca să plecăm din Bucurescă. Ah ! n'aș putea să mai stau niciodată în acest oraș.

Constantin, în aceste momente, nu mai era acel tânăr depravat de altă dată.

Și putea să fie alt-fel ?

Iubesci ori-ce lucru, pentru a căruia posesiune sacrifici ceva, și el putea să nu iubescă pe Amelia, care era aşa de Tânără, aşa de frumosă, și pentru care nu se îndoiește să sacrifice viața ?

— Nu, Amelio, îi dice el ; nu putem pleca din Bucurescă, pentru că sunt sărac și nu am unde te duce. Cu toate astea vino în odaia mea, te voi

ascunde acolo, voiă munci ăia și noaptea pentru a-ți procura o viață comodă și te voiă apăra cu săngele meu !

Amelia se deslipi de lângă dênsul, deschise o ladă, luă din ea o batistă, o puse în busunar și disse tânărului :

— D-ta mi-ai scăpat viața, de astăzi înainte ești stăpân pe ea !

Și-l luă de mâna, deschiseră ușa și eșiră afară.

Era întuneric, zăpada cădea cu putere și austrul gêmea înfirător. Constantin luă brațul Ameliei, ea se lipi mult de el și amândoi se perdură prin întunericul nopței. Pe la 9 ore jum. Amelia se afla în mica odăiță a lui Constantin.

— Iacă, vei locui acăstă odăiță, îi disse el cădând la picioarele ei, și cine va culeza să vie la tine ca să te ridice de aici, va trebui mai întîi să trăcă peste corpul meu.

— Nu, respunse Amelia, vom trece noaptea acăsta la tine și mâne de dimineață vom merge pentru Iassi. Acolo nimeni nu ne va da de urmă.

— Oh ! dragă Amelio, îi disse el sărutând-o pe frunte, dar eu sunt sărac și nu am cu ce să te duc în acel loc depărtat. S'apoii cu ce te voiă susține acolo ? Ah ! m'aș vinde rob, ca să îndeplinesc și cea din urmă dorință a ta, vedî însă singură că nu pot face nimic.

Tocmai acum înțelese el cât a fost de dobitoc

atunci când aruncă paralele în stânga și în drepta și când puse pe o singură carte 500 de leă, și ca un fulger trecu prin mintea lui orgia dintr-o năpate, când pentru un singur capriciu, dete unei dame mari 100 de galbeni. Se gândeau că cu acei bani ar putea acum să împlinăsă una din justele dorință ale copilei ce sta lângă dânsul și cum o să-ruta pe frunte, o lacramă cădu pe fața Ameliei.

— Tu plângi, scumpul meu, îi dice ea înduioșată.

— Plâng Amelio, îi dice el; pentru că mă văd destul de nenorocit neputându-te ajuta cu nimic.

Atunci frumosă copilă scose batista ce o luă din lada de acasă și dând-o lui Constantin îi dice:

— Aici sunt bani pe cari muma mea îi păstra pentru zestre. Cu acești bani vom putea trăi liniștită în Iassy. Haide, scumpul meu, îngrijește camane de dimineață să putem fi pe drum. Acești bani, dupe cum îmi spunea buna mea mamă, sunt și acelui care mă va lua de nevastă, eu nu știam nimic despre acesta, văd însă astăzi că și ei și eu suntem ale tale.

Și copila dicând aceste cuvinte se aruncă în brațele lui Constantin.

Sermanul tânăr, plânghea. Numaîn fața acestei copile se găsi el sfidat. Și cu toate astea era un tablou răpitor a privi la această pereche. Ea ca o păsărică, stetea aruncată pe umărul lui, și el ca

o ramură verde, o legăna pe brațele sale și o săruta cu foc! Vai! câtă dragoste sbuciumă în aceste minute inimile acestor doi tineri!...

Frumósa Amelie, de și avea numai 14 ani, simți însă revêrsându-se în sufletul ei totă puterea unei dragoste neînchipuite....

La o jumetate de cés ținu delirul aceluia amor fără margini, ca o jumetate ceas pepturile lor se lipiră cu căldură și buzele lor se întîlniră neîntrerupt....

Și nimeni nu-i vedea, numai lumînarea care fumega încet, era martoră la acesta scenă a tineretei....

— Oh, dragă Amelio, îi dise în cele din urmă Constantin cu o voce răpitore; de astă-dîi înainte tu vei fi domna mea. Te voi adora și te voi stima mai mult de cât pe un înger.

Amelia slăbită de puteri cădu pe pat, își redemă capul de o perină și rămase astfel îndreptând privirile săle galeșe către tînărul din fața ei. Constantin ședea lângă pat. El nu îndrăsnea a se aprobia mai mult de dînsa. Iubea pe acestă copilă, dar în același timp o și respecta și minte acel care va dice că poate exista amor curat fără respect.

Am spus că Amelia era secată de puteri. Frica ce simți atunci când Casandra se năpusti asupra ei cu cuțitul, gróza ce o coprinse în urmă la ve-

derea cadavrului mătușei sale, și emoțiunea ce avu în urmă, când se lăsa a fi legănată de vînjósele brațe ale acestui tînăr, pe care mai nainte, după scrisórea ce primise, îl compătimea fără a-l cunóște și pe care acum îl iubea; tóte acestea o făcură ca să închidă ochii și sufletul ei să se lase în sborul unui somn răpitor.

Dormea....

Tăcerea și singuritatea, pe lângă părțile lor cele bune, aă și părți rele. Constantin nu înceta d'a privi pe Amelia, d'a o admira. Dormindă i se părea de o mie de ori mai frumosă. Si ca în tot-d'a-ună, ispita négră și poftele nebune începură a-l tulbura, a-l ameți din ce în ce mai mult. El privi cu nesațiū acele buze coralii, pe cari se vedeaă încă întipările sărutările lui. Admira în rătăcire acel pept virginal, care ca un val se lăsa și se înălța. Ghicia par că sub corsetul care-i strâng ea talia un sîn de marmură, împodobit cu două mere abia înflorite, pe cari copila cu iscusiță le fură din raiul ceresc. Pentru Constantin, acăstă copilă era o răpire nedumerită. Ochiile lui, fără voință, plecară de la sîn în jos și sub rochea ei cea simplă dar bine tăiată, vedea acele forme rotunde și răpitore, acele picioare albe ca spuma laptelui, cărnose și fragete ca bobocul ce se deschide sub roua dimineței, și miciile ei picioare, ascunse în nisice pantofi de atlas, păreaă că sunt ale unei chineză;

ele aveau un farmec nespus și o provocație hotărâtă. Constantin nu mai era stăpân pe sine. După o esaminare involuntară, ochii lui se opriră asupra taliei frumosei copile. Era aşa de subțire, în cât să fi coprins-o între mâini. Trebuia să fi prea brută să o strângă vrădată, de frică ca să nu o frângă. Și cu toate astea buzele rumene ale frumosei copile cereau încă sérutări. Dormind, ea parea să dice: „Vino, scumpe Constantin, vino lângă mine. Tu știi că te iubesc, și-am dat probe despre asta. Nu am lăsat ești ore pe muma mea pentru tine? Și puteam să fac altfel când tu mi-aș scăpat viață? Oh! vino! brațele mele te vor strânge cu căldură, cum o altă amantă nu a mai strîns pe iubitul ei.“

Astfel părăsii să dice acele buze întredeschise ale frumosei Ameliă.

Constantin o privea cu nesație. El se scula în picioare, voi să se arunce asupra ei, să o sărute și să dormă lângă dânsa o viață întrégă. În adevăr, un moralist cu fruntea încrățită, un moralist însă din acei încărcați de prejudecările actualei societăți, va bârbi contra conducei tinerului Constantin.

Cum? acest tiner mai poate fi om de onore, când seduce pe o biată copilă și când își propune să o ia de soție, fără însă să cununa cu dânsa? Dar Constantin nu voia să știe despre asta. Pentru el contractul de căsătorie, era lanțul dragoste. Putea lumea să bârfescă, el nu ținea cont. Și cum sta în

fața frumosei Ameliă, cum mintea lui era rătăcită, cum o privea cu nesațiș, nu aștepta de cât momentul oportun pentru a se arunca în brațele ei. Acel moment sosi. Lumînarea isprăvindu-se începu să fumege și încetul, cu încetul se stinse. Odaia remase în întuneric. Nimic nu mai oprea acum pe Constantin d'a sta în rezervă. Deci cum o păsărică se lasă lângă cuibul puilor săi, el se lasă lângă dânsa. Amelia îl simți. Ea părea că dorme, cu toate astea spiona toate mișcările amantului ei. Ce vreți, era copilă, era femeie și curiositatea nu putea să-i lipsescă. Si Constantin, când se vedea lângă acea frumoasă copilă, când lângă dânsul audî dulcea ei respirare, și când fără voie Amelia scosese un profund suspin; el perdu răbdarea, apucă pe Amelia în brațe, o strânse mult la sănul său și o umplu de sérutări. Va! curând și nebunatica copilă va păși în spinosul câmp al lumiei! curând și trecutul ei va fi despărțit de viitor prin purtarea-ă din astă noapte.

Respectul are o margine.

Dragostea are un sfîrșit.

Și iarăși acăstă dragoste are o întă.

Respectul lui Constantin atinse ultimul țel, dragostea lui trebuia să fie, în sfîrșit, împăcată.

Condamnatul simte în sufletul său torturile morței. Durerea ce o încercă înaintea morței sale, e mai grea de cât în momentul execuțiunei.

Pentru un amorezat, când se află lângă amanta lui, sunt aceleași torturi.

Sărutările lui Constantin fură răsplătite prin nouă sărutări din partea Ameliei.

— Dragă, îi dise el încet; tu vei fi a mea. Nu mai pot sta mult timp astfel lângă tine.

Amelia tăcea.

Ce putea să respundă?

Momentul suprem sosi. Tăcerea copilei arătă învoirea ei.

Constantin deveni curagios. Sărutările își făcură efectul și îmbrățișările nu mai avėu dulcetă. Si unul și altul păreau a simți acest lucru.

— Mă iubești dragă, nu-i aşa? îi mai dise Constantin.

Aceiași tăcere din partea ei. Un noă suspin însă scăpat de pe buzele-î, convinse pe tânărul nostru de răspunsul cel mai fericit.

*

Trecuse mieșul nopței. Frigul era mare și pe străde nică un om nu mai umbla. Din când în când numai viscolul mugea înfiorător. Nică un timp nu poate fi pentru amanții mai favorabil ca acesta. Constantin desfăcu haina frumosei copile. Numai o cămașă subțire mai învelea albul ei săn. Infecatul Tânăr voi să desfacă și acesta din urmă apărare. Amelia, fără să pronunțe un cuvânt, se

opuse. Ea își acoperi sănul cu mânele. Se începu o mică luptă între ei. Era însă o luptă, la care și un bătrân ar fi râvnit. Curând și cămașa copilei fu ruptă. Peptul ei rămase desfăcut. Amelia rîse. — Ah! câtă naivitate, și câtă tinerețe în această fetiță! Buzele lui Constantin se lipiră de acel piept de marmoră. Un fior îi străbătu tot corpul. Amelia nu șise nimic, era indignată și cu toate astea tot zîmbea. Începutul e greu. Numați pasul de înțeiu conține judecată. Constantin se sculă de lângă dînsa și pe întuneric se desbrăcă iute. — Amelio, îi șise el în urmă; voi să te desbraci și tu.

— Dar nu voiesc eu, îi response dînsa; săpoi sunt supărată pe tine.

— Supărată? și pentru ce?

Pentru că. . . .

Și tăcu, nu știa ce să răspundă.

— Haide, pronunță Constantin, te voi face să-ți trăcă supărarea. Nu voi ca tocmai dupe acum să începi să fi rea cu mine.

Cu aceste cuvinte el o ridică dupe pat și pe când copila stătea ca o statue, într-o nedomirire complectă; el o sérută și începu să desbrace. Amelia rămase numai în cămașă. Ar fi rămas mult timp astfel nemîșcată, dacă tot Constantin nu ar fi luat-o în brațe și nu ar fi pus-o pe pat.

Un cés, atârnat la peretele din fund, bătu de

două oră. Erau două ore dupe mieșul noptei. Pentru acești amorezați timpul trecu pe nesimțite.

Amelia mai mult gălă, se afla în brațele iubitului ei. Pepturile lor erau lipite, aceleași spini esaui din amândouă.

— Acum vei fi amea, îi mai dise el.

— Nu te înțeleg, replică copila.

Constantin voia să-i sérute din nouă pieptul, de astă-dată însă, copila se împotrivi cu tot dinadinsul. Gluma trecuse, și acea sfială, acea frică proprie numai fetelor, începu să-i tulbere sufletul.

— Dacă nu vei sta lipiștit, voi pleca de lângă tine.

— Și unde te vei duce?

— Nu voi să-ți spun.

— Haide, răutăcioso! . . .

O nouă luptă se începu între ei. Dar de astădată era o luptă înviersunată. Amelia răstignită pe pat. Constantin îi sfăsiă totă cămașa. Numați intunericul din odaie mai acoperea acel corp trandafiriu.

Un tipăt se audă.

Urmă apoi un plâns destul de jalnic.

Erau gemetele surde, cari resunau în negră singurătate. Când zorile dilei se arătară, copila era ofilită. Pe față ei se citea durerea și în ochi ei o rază de disperare.

Acum nu mai surîdea, ea se îmbrăcă și privi pe Constantin cu tristeță.

Părea că dice :

„De astă-dîi înainte tótă viața mea stă în mânele tale. Tu ești stăpân pe mine, iubește-mă până la sfârșit.“

Și ochii Ameliei se umplură de lacrămi.

Nu avea óre dreptul ca să plângă? Ea își plânghea greșala, dar pentru care nimeni nu ar fi putut s'o acuze. Constantin o mângea și-i dise :

— Amelio, pe cât timp voi trăi ești, tu vei fi fericită.

Copila drept răspuns îl privi încă odată și ochii ei se umplură și mai mult de lacrămi.

— Iubite, îi dise ea ; să plecăm mai curând din Bucuresci.

Trei ore în urmă, acești doi tineri se aflau într'o trăsură de voiajii. Ei luară drumul spre Iassi. Miș de suveniri rătăciră acum prin mintea copilei. Se gândeau că poate niciodată nu va mai vedea orașul în care s'a născut. Se gândeau la mama ei, de care se despărțea fără să mai vadă. Se gândeau, în sfîrșit, la viitorul ce i se deschide și în care nu întrevedeau de cât o negură desă. — Tote acestea o umplură și mai mult de tristeță. Constantin nu o lăsa însă mult timp în acesta dure-roșă rătăcire. El îi împresură talia cu o mână și o privea cu nesațiu și îi zimbea cu tristeță.

Drumul pe care mergeaă era singuratic. Nu se audea de cât duruitul rótelor și glasul ascuțit al surugiuluă, care plesnea din biciuă și striga necon-tentit :

„Hii! hii!

Cercetările Cârmuirei.

Sgomotul crimei din strada Popa-Tatu respân-dindu-se, cârmuirea dupe atunci îndată ce află des-pre acel omor, trimise un om al ei ca să cerce-teze și să descopere pe omorîtor.

— Cucónă, întrebă omul cârmuirei pe desperata mumă ; cine venea mai obicinuit în casa d-tale ?

— Nimină, boerule, response ea.

— D-ta avéi o fică ?

— Da, boerule.

— Unde este acum ?

— Nu știu.

Și sérmana mumă începu să plângă.

— Fiica d-tale avea vr'un ibovnic ?

— Boerule, pronunță nenorocita mumă suspi-nând, fiica mea nu avea de cât 14 ani.

— Eă nu te întreb despre asta, reluă omul cârmuirei cu un ton puțin aspru, voi să știu nu-mai dacă fiica d-tale avea vre un ibovnic.

- Nu, boerule, nu avea.
— Atunci unde este fiica d-tale ?
— V'am spus că nu știu.
— Și cu töte astea a fugit, murmură omul cârmuirei. Apoi reluă :
— Femeea omorită cum dică că se numește ?
— Casandra.
— E rudă cu d-ta ?
— Da, boerule.
— Venea în tot-d'auna în casa d-tale ?
— Nu, venea fără rar.
— Ea e măritată ?
— Nu.
— Cu ce se hrănea ?
— Avea un ibovnic.
— Acum trăia tot cu dênsul ?
— Nu pot să știu.
— Și ibovnicul ei cum se numea ?
— Gheorghe.
— Ce meserie avea ?
— Nu știu.
— D-ta unde aî fost când s'a făptuit omorul ?
— La o vecină, care era fără greu bolnavă. Bătrâna mumă începu din noă să plângă.
— În casă aveai ceva parale ?
— Nu, am numai zestrea ficei mele.
— O aveai în banii ?
— Da.

- Și unde țiă acești banii ?
— Aici, în acéstă ladă.
— Acum sunt tot acolo ?
— Nu știu.
— Fiș bună și caută.
— Bětrâna femee se apropie de ladă, o deschise, dar de odată remase ca încremenită. Batista cu baniř erař dispăruři. Ea dețe un tipět.
— Ce este cucónă ? întrebă omul cārmuirei.
— Baniř lipsesc.
— Pe cine ař bănuială că 'ti 'i-a luat ? întrebă repede omul cārmuirei, căutând să surprindă bănuiala sérmanei femei.
— Nu știu ce să dic, boerule, răspunse ea.
— Lada era deschisă ?
— Nu.
— Unde țineař cheia ?
— În acest sertar.
— Cine știa că ař cheia aici ?
— Nimeni.
— Cum, nimeni !
— Da, boerule, nimeni, afară de fiica mea.
— Că ař baniř cine altul mai știa ?
— Tot nimeni, numai eu și fiica mea cunoștem acésta.

Omul cārmuirei se gândi puțin. El puse mâna la frunte voind par'că a nu lăsa să iasă gândurile, cari căutař a isbuenci din capu-ř.

— Cucónă, dise el în urmă ; în casa d-tale trebuie să fi venind cine-va.

— Nu, boerule, nu venea nimeni.

— Fiica d-tale avea un ibovnic ! rosti pentru a doua óră omul cârmuirei.

— Boerule, respunse femeia ; ceea ce-mi spuneți d-vóstră, mě însă imântă.

— Cucónă, știă cu cine vorbescă ?

— Boerule.

— Sunt omul cârmuirei și la oră ce minut pot să te trimit la temniță.

— Dar, boerule.

— Încă odată te întreb : cine este ibovnicul fiicei d-tale ?

— Fiica mea cucóne, nu avea ibovnje.

— Minți ! se resti omul cârmuirei.

Bětrâna începu să plângă cu hohot.

Durerea ce se deschidea în pieptul ei, era prea mare. Pe de o parte amenințările omului cârmuirei, de cea lăltă parte disparițiunea fiicei sale ; tóte acestea o făcea să 'nebunescă.

Și cu tóte astea, omul cârmuirei avea dreptate.

El se găsea în fața unei crime făptuite numai de căte-va césuri.

Pentru un moment, iși aruncă tótă bănuiala numai asupra bětrânei femeii. O credea complice. Nu știa însă cum să-și espilee disparițiunea fiicei sale.

In tot casul trebuia să afle. Incepu din nou interrogatoriul său :

— Cocónă, cauță să-mi spui tot adevărul, disse el, cu felul acesta poți să scapă și d-ta și fica d-tale.

— Dar nu știu ce să spun boerule.

— E! nu știi! lasă că am mai vădut eu dastea.

— Vă jur, boerule, că nu știu nimic.

— Înțeleg eu destul de bine, d-ta cunoști pe omoritor, ță-e frică însă a mi-l spune, ca nu cumva prin acesta să facă de rîs pe fica d-tale; află însă că tacând, îi vei face mai mare rău.

— În numele cerului, boerule! dar nu te gândesc că e destulă durerea ce am pentru perderea ficei mele?

Aceste cuvinte erau pronunțate cu o voce jumătate. Bătrâna femeie nu mai putu să mai vorbescă.

Ea cădu într'un delir de disperare. Omul poliției o părăsi în speranță că revenindu-și în fire, va putea să afle mai multe amănunte, cari să-l pună pe urma omoritorului.

Se înșela însă.

M u m a

Muma Ameliei nu scia ce s'a petrecut cu fiica sa. Crima se făptuise în taina singurătăței și nu o cunoștea de cât Constantin, Amelia și cerul. Înădă ce vădu că fiica ei lipsesce, o idee négră îi străbătuse mintea. Iși închipuia că cineva i-a răpit fiica și a omorât pe Casandra, care s'a opus acestei răpiri. Un lucru însă o punea în neînțelegere. Din ladă lipsese banii. El erau puși într'un loc al căruia secret nu-l cunoștea de cât Amelia. Lada nu era forțată. Ea era deschisă cu cheia, care se găsi în broscă. Amelia prin urmare, nu putea să fie răpită și cu toate astea Amelia lipsea. Ingrozită, cu inimă bătând, așteptă sârmana bătrână pe fiica sa. Cel mai mic sgomot i se părea că sunt pașii Ameliei, vîntul care bătea în geam, i se părea că sunt degetile copilei sale, care o anunță ca să-i deschidă. Intrebările ce i le făcuse omul cărmuirei, o însăspăimântară și mai mult. „Fiica d-tale avea un amant!“ aceste cuvinte resunau necontentit la urechile sale. Si cadavrul Casandrei părea că încă îl vede. Dar stranie întâmplare! pe când ea stetea cu ochii îndreptați spre ușă ascultând și cel mai mic sgomot; de odată lumînarea, ca și când ar fi fost suflată de o gură de om, se stinse! „Ești tu?“ aceste fură cuvinte

tele bătrânei. Nică un răpuns. Ecoul pereților singularică resunăra numai : „ești tu !“ Impinsă de dor, de bucurie și de grăză aprinse lumînarea. Speriată se uită în jurul ei. Dar, grozăvie !... la ușă, în picioare, sttea Amelia ! avea capul sfrobit, peptul săngerat și părul ei despletit era încheiat de sânge ! O mâna o ținea la pept, ca să acopere rana din care tîșnea încă sângel, iar ochii sperioși, îi avea îndreptați către mama ei ! „Amelio !“ răcni bătrâna la vederea acestei vedenii și cu brațele întinse se aruncă spre ușă, pentru a îmbrătișa pe copila ei. Nu întîlni însă nimic și fruntea-i isbită de ușă, crăpă în două ! Nu simți nică o durere, sângel care curgea i se părea că este sângele fiicei sale ! „Amelio ! unde ești ? de ce fugi de muma ta ? pentru ce te ascundi ? Nu mai iubesci tu pe muma ta ? Vino lângă peptul meu ! vieno, dragă Amelio !“ Aceste cuvinte murmură ea, pe când sângel, gâlgâind în spume, îi astupa gura și îi îneca vocea. Durerea, de și nesimțită, totuși o doboră. Adormi, sau mai bine ăștia cădu în nesimțire. Șoarele nu se ivise încă pe cer, când se tredi. Rana de la frunte era astupată din închgarea săngelui. Perduse oră ce urmă de putere. Abia se mai ținea în picioare. Nu simțea nică o durere corporală. I se părea însă că se învîrtește locul cu densa. Sângel care-i cursese, pe lângă slăbiciune, îi produse și o mare amețelă. „E încă de

vreme" ăse să fără a-și aduce aminte de scena din séra trecută. Tocmai dupe câte-va minute, când vădu patul Amelieî gol; ca un fulger, ca un trăsnet, fiorul morței străbătu inima ei. Fața ei pătată de sânge se înegri, ochii i se înroșiră, începu să tremure ca o frunză bătută de vînturi. Daca ar fi vădu' cine-va, ar fi credu că este una din acele stafii, cari vin înaintea morței spre a lua în primire sufletul muribundului. Si ce alt-ceva putea ădice despre o femeie bătrână, cu față palidă și acum înegrită din cauza neînchipuitei dureri; cu fruntea crăpată în două, cu sângele, care în închegarea lui astupase rana; cu acea tremurătură de care nu putea să se stăpânească? Si cu toate astea noi știm că acăstă bătrână, acest schelet, acăstă fantomă, era o nenorocită mumă. *Mumă!!!* acest cuvînt dulce, pe care ori-ce om îl pronunță în toate împrejurările lui cele grele, — *Mumă!* acăstă ființă mai pre sus de D-dea.

Si cine, cine în lume poate să iubescă cu dorul mumei, să rabde ca o mumă și să suferă, ceea ce numai o mumă poate suferi?! Să vă dau o pildă: Un șarpe mușcase pe un copil. El ar fi murit, dacă cine-va nu ar fi supt veninul din rană. Nimeni nu se găsea ca să facă acest sacrificiu, căci veninul l-ar fi omorât. O femeie însă, muma acestui copil, nevoind să tie socotelă de viață ei, cu lacrimile în ochi se aplecă pe corpul plăpândului

copil și supse tótă otrava din rana ce-ī făcuse
șarpele! Peste cât-va timp femeia muri, dar în lo-
cu-ī trăi copilul. — Eī bine, acéstă bětrână sâng-
erată, perdută, nebună chiar, era tot o mumă.....

— Fiica mea, Amelio ! începu ea să plângă.
unde ești ? unde te-aī dus ? oh ! vino, vino lângă
peptul meū, precum veneaī în tot-d'auna . . . Só-
rele a eșit pe cer, lumea tótă e veselă, pentru ce
din ochiī bětrânei tale mume să curgă lacrămī ?
Ce rěū ti-a făcut ea d'aī părăsit'o ? știaī bine că
tótă mângâarea mea erai tu, că nu aveam pe ni-
meni alt în lume, și tu aī fugit de lângă mine !...
Și ce mě voiū face eū singură, cum voiū putea
duce durerea ce mi-aī lăsat ? Diminéta când mě
voiū scula, a cuī frunte o să mai sărut, și cine o
să mě mai mângâe când voiū fi bolnavă ? cine,
cine de aicī înainte o să mai mě strige : mamă !...

Lacrămī jalnice curse din ochiī eī și când fără
voie ișī aruncă ochiī pe feréstră, când vědu un bu-
chet de florī purtat în diua trecută la sînul fetei,
se repeđi spre el, îl luă în mâni, voi să-ī vorbescă,
nu putu, și-l îneca în lacrămī.

Tocmai târđiu, dupe ce șiroiul de lacrămī curse
în abundență, avu putere să pronunțe :

— Florī frumóse ! spuneți-mě unde este Amelia ?
Indreptați voi pași mumei spre locul fericit, unde
stă acum fiica mea !... voiū trece prin foc, voiū

suferi chinurile cele mai grozave, numai s'o pot vedea!....

Ea nu termină aceste cuvinte când rana i se deschise, sângele începu să curgă din nou și curse necontenit, până ce bătrâna cădu pe pat și muri pe nesimțite! A doua zi cârmuirea nu putu să mai afle nimic de la dênsa. Casele ei se vîndură pentru a i se face cheltuelile înmormântărei și pentru că nu avea nică o rudă, restul banilor intră în vîsteria Domnitorului.

Resbunarea Sângelui.

Interesul romanulu'i nostru cere ca să facem tot te descrierile trebuințiose, ca în urmă cititorii să pótă înțelege mai cu înlesnire acéastă istorie atât de tristă.

Cerem ertare deci, dacă ne silim ca mai întîi să dăm la lumină tot te faptele cari aú legătură cu sugrumarea nenorocitei *Teodora*.

In Bucurescă, la capătul stradei Vergulu'i de astă-dăi, într-o casă isolată, trăia un român tânăr, nepărat de otrava care pe atunci înegrea inimele marei majorități. Era un descendant d'aï adevăraților strămoși și în vinele lui curgea sânge d'a lui

Mihai ū Viteazul. Cu figura frumósă, dar selbatică, cu privirea crudă și vagă, l'ar fi luat cineva drept un bandit. Si în adevăr, pe acele vremuri de tristă memorie tot românul trebuia să fie bandit. A omorî pe atunci, era a stîrpi răul, era a scăpa România de viermi, cari o sugeau fără cruceare. Privind însă mai de aproape și cu atențiune în figura, în privirile, în susfletul acestuă tânăr, ori și cine ar fi văzut disperarea. Si cu tóte astea viața lui singuratică și selbatică urmărea ceva. Ce ? vom vedea numai de cât.

In spațiosa lui odaie și prost mobilată, iată-l, stă singur lângă o masă cu capul rezemat demâni.

— Lume ! dice el ; pentru ce D-деу a făcut ca să mă cobor în sînul tău ? Pentru ce acăstă viață în miserabilul meu stârv ! Pentru ce să mai mă nasc, când viața mea e o durere, o suferință ne-sfârșită ! Ce lucru aă întâlnit privirile mele, de când am călcăt pe tine, pămîntule pătat de crime, ca vre odată buza mea să pótă surîde ? Nemernicia în tóte locurile ! jafuri pe tóte cărările ! și pe tot minutul ferul ascuțit care se ridică în potriva nevinovatului. Oh ! viață ! așă voi să mă scap de tine, ca din ghiarele unui călău ! Dar nu ! dice el sculându-se dupe scaun ; nu trebuie să măcă, așă fi un infam, dacă așă coborî în mermînt mai înainte ca umbra tatăluă meu....

El nu avu timpul să termine ultimul cuvânt și ușa deschidându-se o copilă intră înăuntru. La cea dânteiu vedere aī fi ăs: Iată o adevărată româncă!

— Nae, ū ăs ea, iartă-mă dacă viu eū la tine, dar nu putem face alt-fel, când de șepte ăile tu nu aī maī călcat în casa nôstră. Ce întemplieră te-a făcut ca să mă uiți atâta vreme? Nu cum-va dragostea pe care mi-o juraī altă dată, s'a stins acum din sînul tău!

— Nu, Florico, ū respunse el; nu te am uitat, însă o inimă încruntată de durere, nu maī pote iubi.

— Dar ce ăi s'a întemplat?

— O nenorocire, căreia leac nu i se maī pote găsi.

— Dar pentru numele lui D-Deu, spunem-i-o și mie; o logodnică cred că are dreptul să cunoască suferințele logodnicului și e o datorie ca să sufere împreună cu el!

— Nu, o ființă blândă, bună și nevinovată catine, nu trebuie să sufere.

— Tu te ascundi de mine, scumpul meu, tu mă minți pentru a mă părăsi. Ce durere te-a isbit aşa de odată, și pentru ce aī ascunde-o de mine, care te iubesc maī mult de cât D-Deu? Nu, ceea ce 'mă spui tu, nu pote fi un adevăr.

— Oh! te mint! îmi ăsici Florico, dar privește

în fața mea, în ochiul meu, în adîncul inimii mele și vedî dacă durerea ce caut a o ascunde de tine e dréptă, sau minciinósă.

Ochiul tinerului schinteiără, figura î se aprinse mult și în încrățiturile frunței lui se putea citi o ură, o resbunare neîmpăcată.

Copila îl privi câteva minute însășimântată, apoi se aruncă în brațele lui și începu să plângă.

— Dacă vre odată m'ăi iubit, îi dise ea; dacă acum îți mai este milă de mine, spune-mă ce ați? te conjur pe Domine, pe viața bătrânlui tău tată...

— Tacă! răcni el; nu pronunță acest nume, nu face ca blestemele cari clocotesc în peptul meu să îsbucnescă cu atâtă putere în cât să mă omore.

— Ei bine, dise ea repeșindu-se spre peretele din fund și luând de acolo un pistol; daca nu-mă vei spune ce ați, daca vei mai stăruia și ascunde de mine, vei călca peste cadavrul meu! În peptul tău fierbe o resbunare, eu sunt logodnica ta, sunt româncă și am dreptul să-tăi cunoasc durerea. Dacă însă tu, tu pe care te-am iubit și te iubesc încă cu totă flacără unei dragoste nesfărșite, te ascundi de mine; pentru ce să mai trăesc? La ce îmi va mai folosi această viață singuratică și vecinic încinată durerei.

— Aruncă jos această armă, îi dise el.

Cu aceste cuvinte îi luă pistolul din mâna și-l trânti la pămînt. Capsa luă atunci foc, o detună-

tură se audî și odaia se umplu de fumul erbei de pușcă.

— O copilă nu se jocă cu astfel de lucruri!... îi dise el.

— În mâna unei românce, respuște copila, o armă stă tot aşa de bine ca și în mâna unui voinic!

— Florico, îi dise atunci el înduioșat; văd că în sufletul tău arde vitejia românescă. Póte îmvei fi de un folos și de aceea mă hotărăsc să-ți descoper acéstă taină, pe care mă hotărîsem să-o țin ascunsă în fundul peptuluī meū, până la césul resbunăreī. Ascultă: cunoști tu pe tatăl meū, știștii cât de mult îl iubeam! ei bine, acest tată a fost acum trei dile omorît! Eram în acéstă casă, îl aşteptam să vie ca în tot-d'auna, când pe la miejdul nopței doă ómeni d'ăi cârmuirei îl aduse întins pe un pat de scânduri! Ah! turbarea sufletului meū era nedescrisă! Nu puteam să deschid gura, nu știam ce să întreb pe acei ómeni și aș plecat fără să-mă dea nicăi un răspuns! Am căzut mai mult mort pe corpul rece al părintelui meū!....

Când aceste cuvinte fură terminate, când ochii lui se umplură de lacrămi calde, de odată la peretele din față lui se arătă o fantomă. Un răcnet de grăză, un răcnet de tigru rănit ești din peptul tinerului. Florica se însăpămîntă, pe când el se adresă către acea fantomă cu cuvintele:

„Tată! ești tu, e fața ta înlăbită de bătrânețe și brăsdată de suferință! Voești resbunare? îmi faci semn din cap că da! Fiș sigur tătă, că fiul tău va ști să resbune săngele părintelui său! Dar spune-mi tată, spune-mi cine este omorîtorul, cine-i acea fiară crudă, care a avut puterea să ridice cutilus în potriva ta? Ah! numește-l și într-o clipă sufletul lui va merge în focul iadului! O! tu tacă, scumpă și sfântă ta umbră nu poate să vorbescă!...

Se repeđi apoi spre acea fantomă, voi s'o sărute pentru cea din urmă dată, umbra însă dispără și Nae se lovi cap în cap cu realitatea.

Florica cređu că e în delirul unei nebuni.

„Cu ce umbră vorbește?“ se întreba ea.

Tînărul se întîrse apoi iute înapoi, luă pistolele de la perete, le înfipse în brâul său, deschise ușa și ăise logodnicei lui:

— Un român dragă, nu lăsă nerăsbunat săngele tatălui său! Chiar în acest moment el mi-a cerut acesta, ești bine, mă duc să rătăcesc de aci înainte prin munți, prin vale, prin déluri, prin păduri, pînă voi găsi pe omorîtorul părintelui meu și dacă Domine îmi va dărui viață și dacă la întocerea mea voi mai avea norocirea să te găsesc tot astfel; atunci vei fi nevasta mea. Rămăi dar cu bine și Domine fie în tot-d'auna cu tine!

După aceea deschise ușa, ești afară și se făcu nevăđut.

Nascerea Teodorei.

Noī am lăsat pe Maria în brațele nelegiuitorului Domn Mavrocordat. E timpul acum să arătăm ce a devenit ea.

— Boerule, ū dise copila cu ochi ū înecață ū lacrămi când vădu pe fanariot că pleacă; unde aī trimis pe mama mea?

— Mama ta e ū temnițele palatului meū, ū respușe el.

Cum? tu ești Domnul Mavrocordat! esclamă nenorocita Marie; oh! acum că te cunosc, simt o greutate și mai mare pe sufletul meū. Așī fi suferit mai bine să fiu victimă unui cerșetor cinstit, de cât a unei fiare spurcate ca tine.

— Aceste vorbe, respușe Mavrocordat, ți-ar fi atras ca pedepsă mórtea, daca nu așī avea ū vedere că aī dormit o nópte cu mine. Te ert.

— Nu păgâne, ūntrerupse copila, nu-ți cer erătarea, pe care nu potă să mi-o dai, dă-mi însă pe muma mea!

— Muma ta, nemernico, trebuie să fie acum mórtă! Dênsa a insultat pe Domul eī și a trebuit să-și ia pedepsa.

Dicênd aceste cuvinte, aruncă o privire despre-țuitore asupra fetei pe care avuse curagiul să o pângărescă și ești afară.

Maria îngenuche îndreptând spre cer blestemele ei.

*

Trei lună în urmă vedem pe Maria servitōre la arendașul Moșiei *Colentina*. Se retrăsese acolo pentru a nu se mai întâlni nică odată cu omorîtorul mumei sale, și pentru că în acea casă ar fi fost peste putință ca să mai locuiască. De altă parte, arendașul era un om bun, milos și cu frica lui D-deu. El promise pe copilă ca servitōre, și de și era neinsurat, și cu tōte că Maria era destul de frumósă; nică odată însă nu îndrăsnii a-î adresa un cuvēnt compromițător. Tot-d'auna cuviincios către dēnsa; i se păruse de la început că Maria, sub figură omenescă, reprezentă nenorocirea. Iubia el acéstă fată, dar era o iubire plină de respect. Pentru întréaga lume nu ar fi îndrăsnit acest arendaș ca s'o atingă cu mâna, ca să îndrepte spre ea o privire ticălosă. Si cu tōte astea arendașul moșiei *Colentina* era grec.

Am ăis grec și prin asta trebuie să înțelegem că nu era fanariot. Grecul, curatul grec, e, mai mult ca oră ce, om de onore. Țara lui, ca și poporul lui, e una dintre cele mai vechi și tot din acele locuri, stăpânite altă dată de Pelasgi, a răsărit o-dinioră lumina, care mai în urmă s'a împrăsciat prin totă Europa. Literatura, artele, sciința, femei caste, credințiose și mai mult de cât cinstite, pa-

triotismul chiar, din Grecia aă pornit înteiă. Si după ce poporul Greciei a ajuns la culmea apogeului, el a decădut ca tot lucrul născut pe acest pămînt, dând locul unui alt popor tot atât de brav, tot atât de înalt, tot atât de nobil și demn de neuitată memorie; — a dat locul său *poporului Roman*. Din Români ne tragem noi, cari prin mosceniire, am păstrat tóte acele calități, cari apropie pe om de D-деу. In adevăr, sâangele Pelasgilor, amestecat în mare parte cu sâangele Latinilor, contopit mai în urmă cu acela al Dacilor, a făcut să nasca un nou popor, a cărui strămoș, urmărend fizul adevărului, sunt cei trei mari și puternici împărați ai lumii. Aceştia sunt români. Si dacă vom lăsa istoria și vom privi în cartea legendei, vom vedea numai de cât că vechii strămoși ai Românilor s'aă născut dintr'o fecioră, care avu de bărbat un puternic zeu și cari aă fost hrăniți cu lapte de lupăică. Si numai astfel trebuia să fie, trebuia ca muma Românilor să fie o fecioră care păzea să nu se stingă focul sfânt, tata lor trebuia să fie un D-деу și laptele ce aă supt, trebuia să fie a unei lupăice, pentru ca Români și în urmă Români să fi putut însăpmânta lumea și astă-dî să facă pe Europa a rămâne în uimire de vitejia, de credința, de patriotismul, de înțelepciunea *soimilor de munte*.

Si revenind la greci, trebuie să facem o deosibire

capitală între ei și fanarioți. Aceștia sunt tot greci, dar renegați, zemisliți cu săngele barbar al turcilor, egoiști peste margini și cu suflete murdare. Sunt greci, pe cără chiar grecii îi desprețuesc. Și iarăși datoră suntem să spunem că nu toti fanarioți sunt la fel, că și dintre ei se găsesc ómeni drepti, ómeni cu menire umană și probă palpabilă despre acésta, o găsim chiar în rîndurile seriei de Domni fanarioți, cără aș despuiat România și de partea ei materială și de cea morală, în decurs de mai multe decimă de ani.

A susține însă că grecii e un popor blestemat, niște ómeni perduți, niște suflete hidose, niște ființe mai crude ca turci, mai răpitore ca corbi, mai negri ca iadul, acésta e a ne aprobia de proverbialul autor *N. D. Popescu*, a sfrunta adeverul, a nesocoti istoria, a ne face mai mișeji ca mișeji.

Grecul arendaș, în serviciul căruia intră ca slujnică în casă Maria, se numea Ioanidis. Era un om ca de trei-decă ani, cu față colorată puțin de razele sórelui, cu trăsură grecești, cu părul negru și cu ochi albaștri. Era un tânăr de o frumusețe bărbătescă. Aerul feței sale arăta mândria, onestitatea și puținul vicleșug, care tot-d'auna caracterizează pe greci.

— Boerule ! îi țise Maria când se prezintă înaintea lui ; sunt o sérmană fată orfană, nu am pe-

nimeni în lume, fi bun și primește-mă ca slujnică.
Voi munci țiu și năptea pentru a vă mulțumi.

— Și de când ați murit părinții tăi? întrebă Ioanidis.

— De tatăl meu, nici nu-mă aduc aminte, eram prea mică, mama mea însă, suspină copila cu ochi plini de lacrămi, a murit acum câteva luni.

— Și cu ce se hrănea mama ta? întrebă din nou grecul înduioșat.

— Cu munca mâinelor, response ea.

— Din ce familie ești?

— Părinții mei au fost țărani.

— Dar aerul nu te arată a fi țărancă.

— Sufletul vostru bun vă face să credeți astfel.

— Și cum te numești?

— Maria.

— Dă-mă voie să te întreb, frumosă Marie, ați fost măritată?

— Din nenorocire da, response copila încurcată de acăstă întrebare.

— Cum din nenorocire?

— Bărbatul meu m'a luat cu sila, am trăit cu el două țile, când săvîrșind un omor a fost trântit în temnițele cerului.

— O! era dar un om rău, și pe cine a omorât?

— Pe mama mea!....

- Si pentru ce?
- Pentru că era setos de sânge.
- Pe tine cel puțin te iubea?
- Mă iubea, pentru a mă omorî.
- Cărmuirea însă 'i-a dat pedepta meritată, de sigur că trebuie să-l fi spânzurat.
- Dacă omenii lău pedepsit său nu, nu aș putea spune, dar cât pentru pedepta lui D-Deu, sunt sigură că nu va întârdia.

Ochiile Mariei înnotați în lacrami. Ioanidis se înduioșă aşa de mult, în cât nu putu să oprescă și el o lacremă, care se lăsa în lungul obrazului său.

Oră și cine poate înțelege că Maria a fost primită ca servitoră în casa grecului. Servitoră însă numai cu numele, căci în realitate era adevărată stăpână.

Mila ce avu Iónidis pentru acesta frumosă fată, era natural să se schimbe în curând într-o adevărată iubire. Mila și iubirea sunt surori gemene și nedespărțite, dacă aici pe cea dântei, numai de cât trebuie să capeti și pe cea de a doua.

Tinerul grec dădu numai de cât voie Mariei să se plimbe prin grădina lui, mâncă la masă cu arendașul și-i dăduse una din cele mai frumosе oadăi pentru culcare. Chiar slugile celealte nu o numeați de cât, stăpână.

Intr-o zi, pe când stăteau la masă, Ioanidis deschise vorba astfel:

— Mario, pentru ce în tot-d'auna plângi? Te supără cine-va? voești ceva? spune-mi, d-ta știi că sunt bogat și aș putea să-ți îndeplinesc ori și ce dorință.

— Tot ce mi-a mai remas, boerule, respușe Maria înroșindu-se, e viața mea; jerfind-o pentru un capriciu al d-tale, ar fi numai o umbră de recunoștință ce ți-aș putea arăta.

Ioanidis fu adânc mișcat de aceste cuvinte. Tânăr și unul și altul și pe când el continuă a mânca, Maria continuă a plângă.

Două lună aș mai trecut din ziua acela. Era timpul verei, soarele ardea cu căldură, spre seră un vînt ușor făcu să se mai răcorescă atmosfera. Erau cîsurile 9, soarele apusese de mult și zefirii clătinău neconitenit vîrful arborilor. Maria ședea pe un pat din micul salon al caselor arendașului. Ferestra din fund, care da în grădină, era deschisă. Miroslul îmbătător al trandafirilor și rozeteelor umpleau micul salonaș. Maria, dupe o lungă gândire, în urma multor reflexiuni și reamintirea multor suveniri și duiose și durerose, își aplică capul pe o perină de mătase și adormi. Somnul o fură înțe. Oră cine vădend'o astfel, ar fi crezut că este regina primă-verei adormită în lăganul zefirilor. Sermana copilă! cât ar fi fost ea de fericită, dacă ar fi trăit mama ei, dacă fanariotul Mavrocordat nu ar fi înșipă pentru tot-d'auna pumnalul în inima ei!....

Ioanidis era în ținuta aceia la vînătoare. Avusește un succes și un noroc nemărginit. Impușcase mai mulți epuri, o vulpe și doi urși. De câte ori își expunea viața în luptă cu fiarele selbatice, i se părea că din depărtare vede pe Maria, care îl privește cu ochii galeșii, care se însășimântă când vede că urșii se repetă asupra lui, și care nu mai poate, de bucurie când îl vede înjunghiind fiara. Și tocmai târziu, când treceră și visurile și închipuirile, privea bietul Ioanidis în singuratica depărtare și de acolo vederile lui păreau că se întind până la casele lui, acolo unde Maria, îl aștepta poate cu peptul bătând.

Cu aceste gânduri și cu acest dor se întorse el să se întoarcă spre casă.

Dupe cum văzbură, frumosă femeie dormea în salonul cel mic. Erau cîsurile $9\frac{1}{2}$ când Ioanidis, plin de praf intră în curte încunjurat de convoiul său. Indată ce descălecă trecu în bucătărie, se spăla și luă o céscă de zémă de carne. De aci trecu în casele de sus, intră mai întîi în salon cu nerăbdare dă intâlni pe Maria și negăsind-o străbătu numai de cât în salonaș. Aici privirile lui fură fermecate de aspectul ce i se prezintă.

— Trebuie să o sărut! își dise el. Acăstă frumusete, acăstă tristeță și acăstă nevinovătie mă omoră. Și cum sta și o privea nu nesașiu, aerul recoros al serei, florile din grădină cari se vedea prin

feréstră, parfumu lor, luna care rotundă și mare se înălță pe orizonte, tóte păréū a-î dice „sérut-o ! sérut-o !“

Maî mult ca dece minute stete el în acea poziune uimitóre.

— Nu, își dise în urmă, a o săruta fără voia ei, este a supéra pe acest înger de bunătate ! trebuie s’o scol.

Și apropiindu-se de dênsa o clătină ușor. Maria se sculă numai de cât.

— Iartă-mě boerule, îi dise ea, daca am avut nesocotința ca să mě culc, crede însă că am adormit fără să voesc.

— Iartă-mě tu, frumósă Marie, că am avut nesocotința ca să te trezesc.

— O cât sunteți de bun !

— Oră ce om ar trebui să fie bun în fața unei făpturi ca tine.

— Nu te înțeleg boerule.

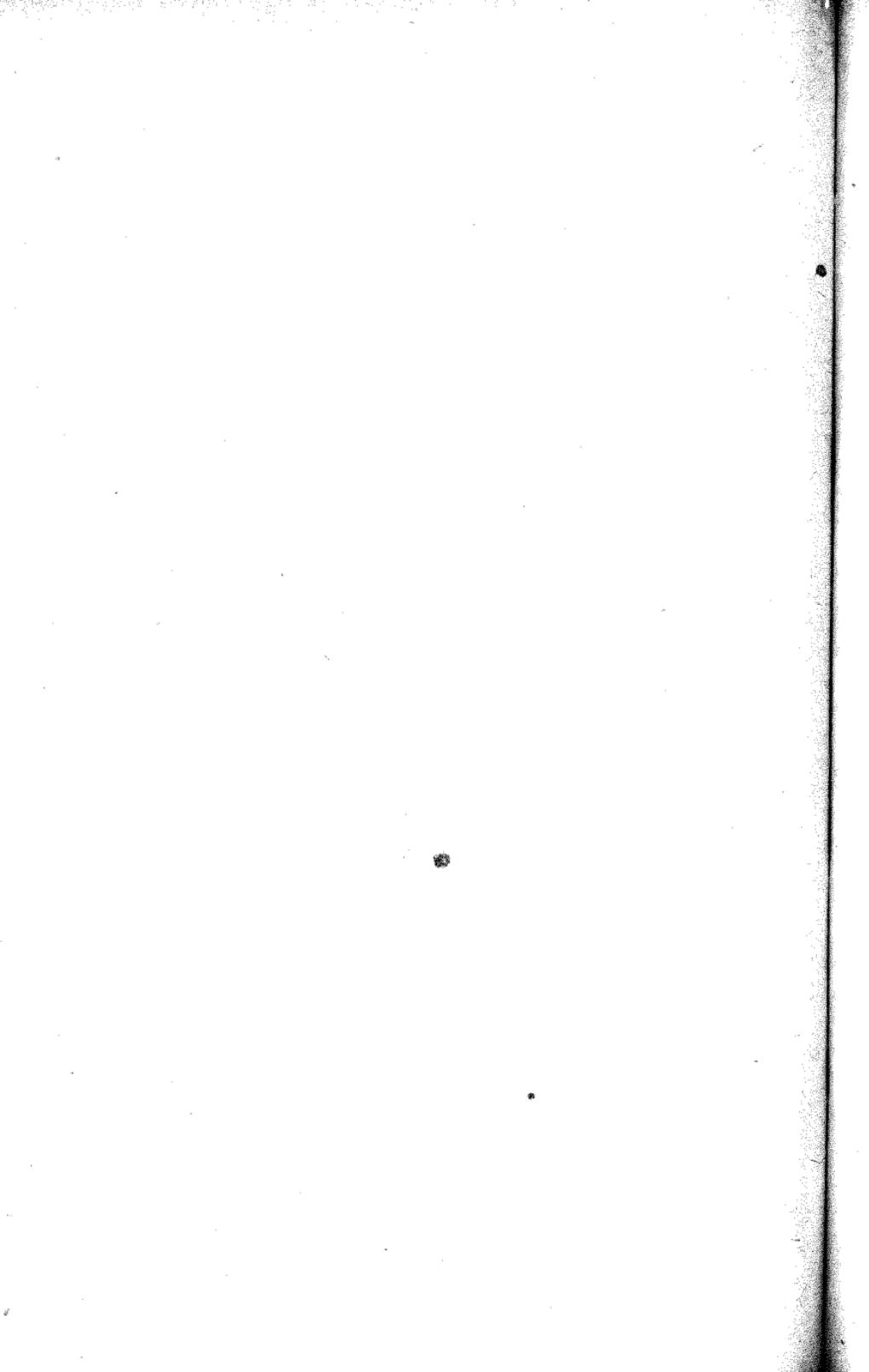
Veni rândul ca Ioanidis să se înroșescă.

— Ei bine, ascultă dragă Mario, îi dise el punându-se pe pat lângă dênsa și invitând-o să stea ; aî avut un bărbat, nu-i aşa ?

— Oh ! boerule, pentru ce îmi mai reamintesci un lucru atât de grozav ?

— Știu Marie, că aî fost nefericită în scurta ta căsnicie. Cu tóte astea aî iubit și tu odată !

— Da, am iubit prea mult pe mama mea și ea a fost omorită.

— Oră și cine își iubesc părinții, pentru o femeie însă tânără și frumoasă ca tine, numai iubirea unei mame nu e de ajuns.

— Nicăcum nu înțeleg nimic, értă-mě, dar děj nu înțeleg.

— Dă-mě voe să fiu mai lămurit. Ca la totă lumea și ție trebuie să-ți fi bătut inima pentru vre un Tânăr. Frumoșii tăi ochi trebuie să fi întâlnit de sigur, până acum vre un Tânăr către care ați fi voit să îndrepți totă viața ta !

— Nu, boerule, acăstă fericire nu poate fi de cât numai pentru acele ființe a căror pept durerea nu lăsa sădrobit ca pe al meu. Ochiile mei însă nu pot vedea nimic, atât de mult negura morței său întins peste ei.

— Închipuește-ți cu toate astea Mario, că se găsește acum un om, căruia, dacă îl-a fi nevastă, să ar crede nemuritor; ce ați spune ?

— Așa spune că e nefericit.

— Și pentru ce ?

— Pentru că cine mă iubesc pe mine, nu iubesc de cât nefericirea lui.

— Acăsta o dici tu, Mario, dar când el e convins că numai cu tine va putea fi fericit ?

— Atunci mi-aș înclina capul și lăși plângere.

— Și când el ar stări mult ca să-l ieșe de bărbat ?

- Așă voi să-l cunosc mai întîi.
- De sigur, pentru a vedea ce fel de om este.
- Nu, pentru a-l încredința de răul ce voește să-și facă singur.
- Și când ți-așă spune că acel om e destul de bogat și nu tocmai urit?
- Ar fi a mă întrista, și mai mult de nenorocirea lui.
- Și dacă iarăși ți-așă spune că m'am căsnit în tóte felurile să-l fac ca să te uite și că silințele mele aă fost zadarnice?
- După cum văd, boerule, d-ta voești să glu-mești.
- De loc, crede că ceea ce îți spun e curatul adevăr, crede că acel om e în stare să moră, dacă tu îl vei respinge.
- Și cine este acel om? întrebă ea cu față din ce în ce mai mult întristată.
- Sunt eu, ăse Ioanidis îngenuchind înaintea ei.
- O, boerule, ceea ce aud mă însăjimintă, — eu o slujnică care nu am dreptul a te privi în față, pentru care voi ați făcut mai mult de cât însuși mama mea, eu să fiu nevasta.... nu boerule omoră-mă, dacă voești, dar nu-mă face acăstă cérere!....
- Nu mă iubești atunci Mario, ăse el ridicându-se din genuche.

— E adevărat, nu îndrăsnesc și nu voi ū îndrăsnii
nică odată a vă iubi.

— Mario, să lăsăm tōte la o parte, ești te iubesc și voi ū să te iaă de nevastă. Respunde'mi:
da sau nu?

— Nu, response copila cu un ton rece.

O întristare adâncă se întipări pe fața lui Ioanidis.

— Disprețul ce mi-l arătă, îngână el, e prea mare Mario!

— Pedepsa vóstră și pedepsa cerului, pronunță Maria cu lacrămi, cadă asupra mea, dacă în inima mea ar putea încăpea ceea ce-mi spunești.

— Pentru ce atunci mă respingi cu atâtă sfuntare?

— Pentru ce! pentru că în puțină vreme, oh! boerule! voi ū fi mumă!

Acest din urmă cuvînt era pronunțat cu o dureitate fără sămănă.

Lacrimile îi îneclară vocea și rîmase cu capul între mâini, în nesimțire, mai mult mórtă.

Ioanidis o privi mai mult timp într'un extas de uimire, de admirăriune și de milă; se apleca apoi spre ea, o sărută pe frunte și ești afară. Dar abia pâși pragul ușei și se întâlni față în față cu una din slujnicele lui. Era Vasilca amanta lui Niculae, care perdînd pe ibovnicul ei, intră servitore tot în acea curte.

— Ce voești? o întrebă el.

— Voi să vă întreb dacă trebuie să pun masa.

Vasilca însă mințea. De mult urmarea ea pe stăpânul ei, și nu a lăsat să-i scape nică o ocasiune, fără a profita de dênsa, spre a se convinge dacă în adevăr Ioanidis iubesc pe Maria.

Și acum ca și tot-d'auna spionase la ușă.

*

Vasilca, dupe cum știm, era o așa numită mahalagioică de tótă frumusețea. Avea însă o frumusețe ordinară, niște ochi mari și negri și un pér de aceiași culoré. Era într'un evânt o femeie, pe care ai fi iubit-o pentru a o poseda, dar nică odată pentru a o admira.

Frumusețea se observă iute de femei și când simt că posed acest pasport al dragosteī, apoi încep a se crede mult, mai mult chiar de cât sunt.

Același lucru se întâmplă și Vasilchei. Iși închipui că pentru ce stăpânul ei să iubescă pe Maria și nu pe dênsa. Acum însă, când de la ușă asistase la acea scenă de dragoste nenorocosă, Vasilca se convinse pe deplin că Ioanidis o iubește cu tot dinadinsul și-și închipui că dacă Maria ar dispare, nimeni altul nu ar putea să-i ea locul de cât numai dênsa.

— E, he! 'tă voi face eū de petrecanie, cu cónă Mario! și dise ea. Când e vorba d'a-mă câstiga norocul, știu eū ce trebuie să fac.

Cu niște ast-fel de cuvinte și cu acéstă nelegiu-ită speranță adormi ea, în acéstă nópte.

Încă un inamic și o nouă lovitură trebuia să cađă asupra Mariei.

*

Nouă lună trecură din nóptea când Mavrocordat Domnul Muntenie, petrecu o nópte de orgie lângă sînul copilei Maria. Acéstă Marie trebuia acum să devie mumă. Ioanidis îi aduse o mósă din Bucurescî și porunci să i se facă tóte îngrijirile.

Copilul ce născu Maria, era o fetiță. Arendașul grec dise:

— Mario, de astă-dî înaînte acéstă frumosă fetiță, va fi copila mea.

Patru lună în urmă, femea devenită mumă, părea că nu mai este Maria de altă-dată. Fetița ei, care di cu di se făcea mai frumosă, putu să-i ștérge mare parte din durere, putu să-i împrăștie acele gânduri negre, cari până aci o chinuiau aşa de cumplit. Si orî de câte ori, gândindu-se la buna sa mumă, începea să plângă; glasul fetiței o chema la deșteptare, o trezea ca dintr'un vis și durerea parea numai de cât în fața acestei crea-turi mici și nevinovate.

Astfel, lucru mergea în legătură. Cu cât copila crescea convingînd pe privitor că va deveni o nouă Cleopatră în împărăția frumosulu; cu atât

și mama ei devenea mai gingeșă, mai răpitore, mai provocătoare și cu atât și Ioanidis o iubea mai mult.

O iubea, cu toții știm însă că acăstă iubire era atât de sinceră, atât de curată, atât de adâncă chiar, în cât nu o sărută de cât numai în acea séră, când ea îi destăinui că va deveni mumă. O adora, nu îndrăsnea însă s'o atingă cu mâna, de frică să n'o întristeze.

Cu tóte astea tot lucrul își are un sfârșit, trebuea deci ca și amorul lui să se lămurescă odată. Tânărul grec voea să mai tréce puțin timp și apoi să stăruescă pe lângă dânsa ca să-l ia în sfârșit de bărbat.

Și poate că acăstă însotire s-ar fi făcut, dacă geniul rěu nu ar fi stat necontent la drépta Mariei.

N e b u n i a

Din séra în care Vasilca se convinse că Ioanidis iubește pe Maria și că voește s'o ea de soție, gelosia îi rodea necontentit inima. Trebuea cu orii ce preț ca să omore pe rivala ei, căci o credea rivală. Întrebând, pe dedeparte, p'o bătrână, care juca rol și de peștișore și de vrăjitor, cam din ce băutură ar putea muri un om, ea îi arăta niște burieni.

— Ferbând cine-va aceste burieni și bând numai câte-va picături de apă, mai înteiu nebunește și peste câte-va césuri móre ; — îi dise vrăjitorea.

— Ești sigură de asta ? întrebă Vasilca.

— Ești să nu fiu sigură, ești care fac pe tineri să fugă nótpea călare pe prăjină, care învîrtesc capul fetelor, care la porunca mea, se strâng în miez de nótpe ielele și strigoii ; ești, care am puterea să dic svârcolacilor să musce din lună și luna să fie mâncată ?

Vasilca se înfioră și o rază de bucurie făcu în urmă să i se lumineze fața.

— Poți să-mi vinđi și mie o parte din aceste burieni ? întrebă ea cu sfielă.

— Dar ce o să faci cu ele ?

— Imi trebuie.

— Si pentru cine ?

— Să-ți spun. În curtea boerescă e un câne, care în tot-d'auna, când e deslegat, se repede ca să mă musce. Mie 'mi-e frică și iată pentru ce : Când eram fată de 14 ani, muma mea aduse o ursitóre, care să-mi prevesteșcă norocul. Acea ursitóre mi-a spus multe din lucruri, cari până assă-dî s'aú împlinit în tocmai. Mórtea ta, imi dise în cele din urmă vrăjitorea, va veni de la un câne, care te va mușca. Ei bine, cânele acesta mă însăpmântă și înțelegi acum....

— Da, voesci ca să-i dai ceva ca să móră.

— Tocmai.

— Pentru un câne însă îți trebuie mai multe burieni, de cât pentru un om.

— Așa cred și eu.

— Iată atunci ia acăstă grămadă de burieni, ferbele bine, fă din apa lor un puț de mămăligă și dă-o câinelui, el va turba mai întîi, apoi va muri.

— Și cât costă? întrebă Vasilca.

— Numai 50 de lei.

— Criminala femee scose atunci din sîn o baptistă, o deslegă și numera acei cinci-deci de lei. Luă apoi burienele și plecă într'o fugă spre casa arendașului.

Câteva dile în urmă, Maria, într'o dimineață, după ce bău caféua, care i s'a părut puțin cam amară, simți un fel de neliniște. La început i să părea că se învîrtesce casa cu densa, avu un fel de tremurătură, de care nu se putea stăpâni. Ioanidis îngrijat, o întrebă de mai multe ori, dacă-i bolnavă, dar ea nu putu să-i dea nicăi un răspuns. Un ceas după ce bău caféua și femeea era perdută. Începu mai întîi să cânte. Suvenirile părea că revin tóte în mintea ei și cu claritatea cea mai mare. Dar nu cunoșcea nimic, tot ce vedea i se părea întunecat, strein. Ioanidis disperă cu totul. Nu știa ce să credă și nu știa ce să facă pentru

a o liniști. Tóte încercările lui aū fost zadarnice. Curtea tótă era în picioare și însuși Vasilca se prefăcea că plângе.

— Mario, iī dicea Ioanidis ; ce aī ? ce ți s'a întâmplat ? pentru ce nu-mī răspundī ?

Dar nebuna nu audia nimic din tóte astea. Ea începu să umble prin tóte părțile, răscolea tóte obiectele, părea a căuta ceva și nu pote găsi. În urmă se rezemă cu cătele de masă, se uită în jurul ei și începu să reciteze aceste versuri, pe care un ténér i le trimise încă dupe atunci, când trăia tatăl ei :

Noī odată ne-am iubit
Și cu drag ne-am desmerdat,
Dar de când ne-am despărțit ,
De dor peptu-mī a secat !

Să te văd iar cât doresc !
Cât de fericit așī fi . . .
Să-ți pot spune : te iubesc,
Pept la pept a ne lipi ! . . .

Ați viață pe pămēnt.
Visuri, cânturi și amor . . .
Mână nimic, mână un mormēnt
Și d'asupra-ī negrul nor ! . . .

Vino dar la peptul meū.
Să 'nțeleg că mai trăesc
Și pe albul sîn al tău
Buzele-mī să le lipesc !

Toțī se uitaă înmărmuriți la dênsa, pe când ea continuă dicênd :

— Da, m'a iubit, și eă l'am iubit, dar nu putem să-l iaă de bârbat, fără voia părintilor mei.... Ei destul, m'ai sărutat odată, scrisórea ta m'a întristat mult, am învêtatu-o tótă pe din afară, vrei să-ti spun poesia :

Noă odată ne-am iubit
Și cu drag ne-am desmerdat

Ha ! ha ! ha ! când aă îngropat pe tatăl meu,
eă am voit să mă cobor în mormênt cu el ! . . .
da . . . da . . . îmă iubeam pe tata și nu voi am
să mă despart . . . nu rîde ! . . . și el mă iubea
... Oh ! tată ! tată ! . . .

Și Maria începu să plângă din noă, apoă continuă :

„Ce năpte îngrozitore ! călăule, ce aă făcut pe
muma mea ? ! Nu, numele tău nu mă însăpaîmantă,
îl desprețuesc căci ești o fiară !

Se sculă apoă dupe scaun și apropiindu-se de
Ioanidis își rezemă capul de umărul lui dicêndu-i
cu o voce duiosă :

Muma mea cât a trăit
Mult, prea mult m'a desmerdat,
Iar când dênsa a murit
S'o răsbun ah ! m'a rugat !
S'o răsbun ! . . .

„Nu rîdeți ! e masă mare, poftă bună ! poftă bună !

„Nu boerule, nu sunt vrednică să mě numesc nevasta ta. Mě iubesc ! ah ! cât sunt de nefericită ! de ce nu te pot lua de bărbat ! De ce D-دهු m'a pedepsit aşa de mult ! Da, boerule, aï făcut prea mult pentru mine ! Eū nu mai eram o slujnică, bunătatea ta era nemărginită ! Ce inimă bună ! ce suflet curat ! de ce nu mai întâlnit atunci când eram la mama și să-țī fi fost róbă pentru totă viață ! De ce boerule, de ce ! . . .

Maria începu să plângă cu hohot și umărul tēnērului grec se udă până la pele.

Două lacrami mari se lăsară din ochiile lui Ioanidis.

— De ce plângi ? o întrebă el; nu vei fi tu femeea mea ? nu aï incredere în mine că voi căuta ca să fiști fericită ?

Un țipăt ascuțit urmă acestor cuvinte. Mica copilă prin plâns chemă pe mama ei. Nu voia gingeșă creatură să știe, dacă ea e nebună sau nu. Ii era fome și sânul mumei trebuia s'o alapteze. Acest țipăt Maria îl auși, îl simți până în adâncul inimelui sale și speriată se întórse spre fiica ei. Se apropiie de dênsa, o luă în brațe și începu s'o sărute. Era ceva dureros, înfiorător a privi pe nebuna cu câtă bucurie privea în ochiile copilei sale ! Începu s'o legene pe brațele sale cu scop d'a o

împăcea, d'a o face să-ă înceteze plânsul. Și dupe o jumătate de cés, dupe ce puterile nebunei periră încetul cu încetul, cădu și ea pe pat și muri strângând la sânii-i mica copilă.

Vasilca și cu Ioanidis fură acei cari desclăstară mânele reci ale sermanei Marii scoțând din brațele ei pe gingeșa copilă, care nu înceta a plânge.

Ioanidis.

Ioanidis era un om de inimă, era bun peste margini, milos, onorabil și intelligent ca ori-care adeverat grec.

Dupe ce îngropă pe Maria cu totă pompa convenită nu unei servitore, ci unei mari cucóne, un lucru fi rămânea de îndeplinit. Trebuia să îngrijescă de copila remasă. Această copilă trebuia botezată și mai mult ca ori-ce, trebuia să aibă un nume.

Ioanidis, în memoria acelei care murise, în reamintirea durerilor sermanei Marii și al aceluui spectacol atât de înflorător, când despreunând brațele înghețate ale mamei, nu putu deslipi de la sânii-i pe mica copilă, se hotărî, mai întâi de tôte, să-și împace conștiința.

Maria murise, dar în urma ei rămâne o copilă, care, poate, va trăi.

Ce se va face cu dênsa? A cuî flică va fi? Ce nume va purta? Va fi de sigur o bastardă, o copilă din floră, o nenorocire, care pășește pe calea lumei, pentru a uda pământul cu lacrămile sale. Ioanidis se gândi la tóte astea.

O săptămână dupe mórtea Mariei, în mica biserică de la Colentina, într'o zi de Vineri, se sâvîrșia serviciul unuî botez.

— Ce nume are? întrebă preotul.

— *Teodora*, i se respunse.

— Tatăl ei?

— Nicolae Ioanidis.

— Muma ei?

— Maria Ioanidis.

Și când eșiră din biserică, Ioanidis esclamă:

— Iartă-mă Mario, dacă fără voia ta te-am numit, acum când tu ești în ceruri, nevasta mea. Am făcut acésta în binele copilei tale și tu nu mă vei învinovăți!

Cititori împreună cu noi, au vădut că cel puțin acest grec nu era un om depravat asemuitar cu massa fanarioșilor. Cerem deci voie, ca în câteva trăsături de condeiu, să descriem pe acest om, care prin nobilul seu suflet, jocă un rol atât de important în istoria vietei „*Teodora*.“

Ioanidis era un grec, fiul unuî mare luptător pentru renascerea Eladei. Robit și el, ca și țara lui, de puterea turcilor aduși în Europa de intrigantii

Paleologă; dupe mórtea tatăluī seū, se hotărî și el se urmeze politica martiruluī care-i dăduse viața. În setea lui d'a vërsa săngele otoman, n'a lăsat să-ă scape nică o ocasie, fără ca cuțitul ce-i sta veçnic înfipt în brâu, să nu intre în corpul scelerătilor barbari.

Pe vremea aceea, mai cu sémă, acel grec era mai cinstit, mai idolatrisat, care știa, fără frică, să împrăștie mórtea prin rândurile turcilor. Tânărul Ioanidis era un exemplu, un fenomen, un deu al resbunărei poporului seū.

Acésta făcu să-ă atragă renumele și gloria. Toti îl iubiau și fetele grecóicelor muriau dupe el.

Intr'o séră Ioanidis ședea în mica lui odăiță și citea bătalia de la Maratone. Sufletul lui cel mare, părea că se dilata din ce în ce mai mult, ca să pótă coprindă tot trecutul, tot presentul, tot viitorul poporului grecesc.

Și pe când stetea cofundat în citire, pe când mințea lui era cofundată în cugetări sfinte, de o dată ușa se deschise și o copilă ca de 17 ani intră în năuntru.

Era fiica unuia dintre cei mai fruntași greci ai Atenei.

Ca să vă spun că acéstă fată era d'o frumusețe rară, e de prisos: Inchipuiți-vă o grecóică numai de 17 ani, cu corpul alb ca zăpada, cu talia subțire ca a unei albine, cu față rotundă, cu ochi ca

azurul cerului și cu părul ca aurul, lung până la genunchi. Și acăstă frumusețe părea și mai răpitore, sub negrele vestimente cu cari era îmbrăcată tânără Marigo (Maria).

— Ce voești Tânără virgină? întrebă Ioanidis la vederea acelei copile. Ce te aduce aici și cu ce, un neînsemnat muritor ca mine, te-ar putea ajuta?

— Domnule, îi respunse feciora, bătrânu lui tată a fost asasinat de către doi turci. D-ta a treut din întâmplare pe acolo și aî versat sângele acelor omorîtori. Vitejia D-tale ca și serviciul ce aî făcut familiei noastre, răsbunând sângele bătrânumului meului tată, mă obligă a cădea în genunche și a te ruga să mă ieș de soție. Te voi iubi aşa cum o altă femeie nu te va putea iubi. Știu, D-l meu și iartă-mă dacă, făcîndu-ți acăstă propunere, am călcat tóte regulile bunei cuviințe. Ești însă grec, ești din neamul eroilor de la Salamina și cunoști prin urmare dacă o fată se mai poate gândi la datorie, la prestigiul, la disprețul acelui ce iubește chiar, în fața unuia Tânăr ca D-ta.

— Ceea ce-mi spui, scumpă fecioră, mă încântă și nu merit atâtă fericire.

— Ești flință, îi respunsă ea, în fața căreia trebuie să încchin totă viața mea.

— Dacă ceea ce-mi spui tu, închipuire îngerescă, este adevărat; acordă-mi apoii rugăminte a sta câteva minute aici aprópe, lângă mine. Ești atât de

frumosă, aș o față atât de blândă și încântătoare, în cât mă voi crede nemuritor, privindu-te, admirându-te câte-va memente.

Copila nu respunse nimic, ci cu un pas ușor veni de stătu pe patu lui. Ioanidis ū luă mâna în mânele sale, i-o sărută cu căldură și-i ăise:

— Fi-va óre adevărat că mă înbești?

— Te vei putea îndoi de onestisatea mea, nicăi o dată însă de iubirea mea!

— De onestitatea ta! și pentru ce óre? întrebă Ioanidis cu față înflăcărată.

Temperamentul tînărului nostru grec, ca a tuturor ómenilor orientalî, era sanguin. La acești ómeni gelosia este viermele neadormit care-i róde. E destul ca cine-va să-și puie în gând să iubescă vre-o fată, și fără a o cunoște, mintea-î va începe numai de cât să i se întunece, săngele să-î fiarbă, voind par că s'o omore, căci deja lui i se pare că ea îl trădăză. Gelozia la acești ómeni e o adevărată nebunie.

Iată pentru ce față lui Ioanidis se înflăcară, când întrebă pe Marigo: „De onestitatea ta?“

— Da, ū respunse dânsa; căci îmi închipui mai dinainte ce ideie îți vei face despre mine, care de o-dată, fără a mă cunoște, fără a mă fi vădit până acum, viu, tam-nesam, rugându-te să mă ieș de nevastă.

In adevăr Ioanidis era încurcat. Nu știa ce să

créđă. Acéstă copilă este óre o bacantă, care credêndu-l bogat, vine să-l jefuescă? este óre o capriciosă, care în delirul unei patime neînvinse, vine să petréca o nópte în patul unuī voinic? sau este ceea ce el mai mult crede, un înger, pe care cerul îl trimete ca resplată a sacrificielor ce tînérul făcea pentru renascerea némului seū?

Orí-ce urmă de bănuială peri însă, îndată ce Marigo îi dise:

— Unuī vitéđ ca tine nu-ř este permis a cere mâna unei fete, tóte grecóicele, din unghiuile cele mai depărtate chiar, trebue să vie în persónă spre aři cere favórea d'a le lua de soție. Ferice, de douě ori ferice, trebue să fie acea ființă care va fi alésă ca dragă a inimei tale. Iată, pentru ce am venit la tine, iar intru cât privește onestitatea și credința mea, te veři convinge din momentul, când pe capul meū va sta cununa legăturei.

Ast-fel se resplătiau pe acele vremuri eroii. Ei erau consideraři mai mult de cât semi-đei. Si când o fată, fie chiar cea mai alésă a Greciei, putea să devie soția unuī ast-fel de om, pentru dênsa, era a trece la nemurire.

— Tînéră feciōră, îi dise atunci Ioanidis, vorbele tale fac ca să piară orí ce durere din peptul meū. Înăltimiea cinstei ce voești să mi-o facă, e prea mare pentru un grec atât de neînsemnat ca mine,

Ea e demnă pentru eroi strebuni, pentru acele suflete vecinice nemuritore. Dar dacă însă cu adevărat voești tu a fi soția mea, brațele mele îți sunt deschise, inima mea ție încchinată și viața-mi robită la picioarele tale.

Îți mulțumesc, îi respunse Marigo, eu mi-am făcut datoria, rămâne acum ca, dacă vorbele tale sunt adevărate, să vîi a mă cere de la mama mea.

— Voi vîni chiar mâine, îi răspunse Ioanidis cu o voce emoționată.

Copila se scula dupe pat, se încchină adânc în fața tinerului și dicându-i: „te aștept“ deschise ușa și ești afară.

Tinerul nostru rămasă încremenit, nu scia ce să credă despre acest frumos înger sub formă de copilă. Cu nerăbdare luă un bilet, pe care Marigo îl lăsase pe masă și în el cetă adresa părinților copilei, zestrea și familia ei.

Mult timp rămasă el în nedumerire, nesciind ce să credă. Si cu toate astea vedea încă realitatea cu ochii.

Totă noaptea să svârcoli în cugetările cele mai încurate; fel de fel de planuri, iluziuni, visuri veniau, trecea și se perduse din mintea lui.

Era aproape să se facă dinuă, când Ioanidis adormi.

Adouă și dupe ce se îmbrăcă, cea de întâi grija fu să se duce la familia acelei copile, spre a îi cere mâna.

Toamă̄ dōi ani în urmă, din diuā în care noi narăm, într-o duminecă, vedem s̄evr̄șindu-se, în cea de întâi biserică a Atenei, o cununie, la care toti grecii veniră să asiste.

Era Ioanidis, care jura în fața lui D-Deu și a oamenilor, că viața lui va fi viața frumosei Marigo.

Când serviciul divin era însă aproape a se termina, un pașă urmat de alți dece turci intră în biserică.

Pe fața tuturor grecilor trecu umbra durerei și a mâniei.

Pașa înaintă până la mijlocul bisericei, pe când cei dece turci se apropiară de Marigo, o luară în brațe și voiri să iasă afară.

O detunătură se audî atunci, Marigo, se îneceă în sânge, glonțele unui pistol îi sfârâmase creeri. Era vîrul ei, care preferă a o vedea mai bine moartă, de cât pângărită de un nelegiuit. Dar în același moment, un alt tînăr se vede desfăcînd rândurile îngrodișilor spectatori, și cu furia unui tigru repeșindu-se asupra Pașei. Acesta e Ioanidis. Turbat de mânie și disperare el apucă pe turc de pept și cu cușitul, care era nedeslipit din brîul său, despiñteca inima spurcatului mahometan. Tot cu acel cușit își făcu apoi loc prin mijlocul celor dece turci nmărmuriți, ești afară și dispăru. Din diua acea u se mai audî de numele lui Ioanidis. Vecinic însă trăit și va trăi memoria lui în poporul grecesc.

Iată, în câte-va cuvinte, cine fu acest Ioanidis, pe care noi îl văduriăm cu atâta bunătate, modestie și iubire către frumosa și nenorocita Marie.

Și ce deosebire între el și fanariotul Nicolae Mavrocordat!

Teodora, dupe cum știm, era botezată, ea avea de tată natural pe nelegiuțul Mavrocordat și de tată legitim pe acest brav și neprețuit Ioanidis.

Haiducul Constantin Neghină.

In județul Muscel, la pările munților Carpați, se întind păduri colosale, ne călcate de picioare omenești, nestrăbătute de razele sórelui. Printre aceste păduri, este și una numită „*Măgura*“ în deosebire ca de jumătate ceas de orașul Câmpu-Lung. *Măgura* nu numai pe atunci, dar chiar în ziua de astă-dăi securea n'a putut s'o atingă și chiar astă-dăi puțini sunt aceia cari au curagiul a străbate până în inima ei. Lighioanele cele mai sălbaticice își aicea cuiburile și visuinele lor.

Printre cuiburile și visuinele fiarelor însă, se mai află în mijlocul acelei păduri și un bordei locuit de două ființe omenești: Constantin Neghină și Amelia.

Noi știm că Constantin se retrăsese în Iassy pentru a scăpa de privirile cărmuirei. Aici însă, i se întâmplase o altă nenorocire. Frumusețea și tine-

rețea Ameliei atraseră luarea aminte a fanariotilor din acel oraș. Intr'o zi, pe când Constantin se întorcea acasă, vădu pe unul din cei mai mari fanarioti din Iassy în genunche cu o pungă cu banii în mână, iar pe Amelia lipită de perete, însăzânată și tremurând de frică. Ochiile lui Constantin se întâlnă la acesta priveliște, fără a pierde timpul, el se repezi asupra fanariotului, și luă capul în mâni și îl isbi aşa de tare de pămînt, în cât crăpă în două. Iute luă apoi pe Amelia, intrără într-o trăsură și peste două săptămâni erau în Câmpu-Lung. Aici își adună Constantin mai mulți partizani și se retrase cu ei în pădurea numită „Măgura“. Astfel scăpă acest tînăr de infamiile și neleguiurile fanariotilor, trăind retras prin mijlocul munților, având sub comanda sa 26 haiduci tot unul și unul și împărtășind gróza prin rîndurile celor nemernici.

Am spus că Constantin, poroclit mai în urmă Neghină, locuia acum, împreună cu Amelia, în mijlocul Măgurei, într'un bordeiu împresurat de toate părțile de un gard de nucă, peste care urși, lupi și cele alte fiare care locuiau pădurea, nu putiau să treacă. Aici și unul și altul ducând o viață, dacă nu fericită, dar cel puțin liniștită.

Intr'una din zile, pe la amurgul sôrelui, o femeie palidă și desfigurată se vedea strebătând de la dreptul pădurea Măgura și înaintând spre bordeiul căpitanului de haiduci. Această femeie ținea de mână

o copilă ca de 14 ani de o frumusețe neînchipuită. Abia făcând ceață prin pădure și un om tânăr și voinic se arăta înaintea lor.

— Oprește-te! îi disse el.

— Pentru ce? întrebă femeia.

— Acăstă întrebare nu se face nouă, respunse pentru a doua oară vocea tânărului, aruncând o privire bănuitoră asupra ei.

Femeia stătu pe loc.

— De unde vii? întrebă tânărul apropiindu-se mult de ea.

— Din Câmpu-Lung.

— Ești de acolo?

— Nu.

— Unde a-ți fost înainte să călci în acest oraș?

— În București, apoi în satul Colentina.

— Ce cauți aici?

— Voi să vorbesc cu căpitanul.

— Il cunoști?

— Nu.

Atunci el băgă două degete în gură și detine o fluerătură de resună totă pădurea; numai de cât se vedea în vîrful mai multor arbori niște ochi omenești, cari scăpiau în noapte ca și niște schînte. Două minute apoi în urmă, se apropiie de acăstă grupă un voinic de o statură herculenă, ținând în mâna două pistole cu cocoșurile ridicate.

— Pe pămînt, său sub pămînt? întrebă acesta.

— Nu am garanție, respuște haiducul cel d'ânteiū.
— Pentru ce mă chemă?
— Acăstă femeie vrea să vorbescă căpitanului.
— Mergi înainte femeie, îi disse atunci acesta.
Femeia și cu copila plecară, pe când haiducul mergea în urmă ținând îndreptate asupra lor cele două pistole. Ei cotiră câte-va cărări călcate de picioare omenești, când ajungând lângă un arbore mare, haiducul din urmă le disse:

— Stați aici.

Femeile se opriră. Haiducul slobodi un pistol în aer și numai de cat o ușă se deschise din rădăcina copacului și doi haiduci eșiră afară. Imediat alii doi mai săriră jos din vârful aceluia copac.

— Senin, sau plăie? întrebară aceștia.
— Senin! respuște haiducul cel d'ânteiū.
— Flămânde sau sătule?
— Veți vedea.

Cei patru haiduci începuseră numai de cât să facă o perchiștiune minuțiosă asupra femeiei și a copilei, spre a se convinge dacă nu cum-va așa ceva arme asupra lor. Dupe dece minute de căutare, cei patru diseră:

— Pot trece înainte.

Ușa copacului se deschise apoia din nou, cei doi intrară în năuntru, coborără de aci într-o sub-terană, unde trăgând o dată dintr-o sîrmă, înștiințără pe căpitanul lor că un om, despre care nu-i nică o te-

mere, voește să î vorbescă. Cei alții doi, întocmai ca niște maimuțe se urcară din nou în pomul lor. Unul din ei se ridică în picioare și scosă o fluerătură. Alte 15 fluerături respunseră acestia. Se mai audi apoi încă o fluerătură scurtă și în urmă se făcu tăcere.

Când cele două femei se apropiară de gardul de nule, care împresura bordeiul lui Constantin, pline de grădă ele văduără la o depărtare de câțiva pași un urs uriaș, care se încerca să sară gardul.

— Oprîți-vă aici le disse el, de veți merge mai înainte, veți fi văduțe de urs, care în mânia lui ar putea să vă sfâșie.

Femeile, tremurând de frică, stătură pe loc.

— Miș de draci! răcni apoi haiducul; tovaroșul nostru care-i astăzi dejurna aici, se vede că dorme.

Abia termină însă aceste cuvinte și un arc mare format dintr-o crâcă de arbor și aşedată pe un scripet fără miraculos, se îndreptă spre urs, un haiduc luă dupe acea dintr-o grămadă mare o săgeată de fier, o puse în arc și ochi. Un răcnet turbat se audi, ursul făcu câțiva pași cu săgeata însipătă în frunte, apoi cădu jos scăldat în sânge.

— Acum putem merge, pronunță haiducul caruia pe cele două femei.

Apropiindu-se de mica portiță a gardului, haiducul scosă o ūuerătură ușoră și ușa bordeiului deschidându-se Constantin ești afară. Acest om, pe care

altă dată noi l'am cunoscut tînăr, era acum mai mult bêtân. Pîru capuluî îi era brunat și prin firele lungelor lui mustătî, se vedéu și multe fire albe. Cu tóte astea era tot viguros; câmpul și pădurea îl făcură, mai puternic ca altă dată.

— Ce este? întrebă Constantin.

— Acéstă femeie voește să'ți vorbescă, căpitane.

— Să vie înăuntru.

Dupe ce femeia împreună cu acea frumósă copilă intrară înăuntru, Constantin le invită să şedă, apoî întrebă:

— Cum te numești d-ta.

— Vasilca, răspunse femeia.

— Și acéstă fată?

— Teodora.

— E copila ta?

— Nu, eû nu am avut copii.

— Spuneți-mă acum cu ce voiți să vă ajut.

— Oh! boerule, răspunse Vasilca; sunt cea mai nenorocită femeie dupe fața pămîntului. În niște minute de nebunie am omorît pe muma acestei copile. Din acea dî aud par că în tóte nopțile un glas trist, jalnic care-mă dice: fiș blestemetă! În zadar m'am silit ca să scap de aceste torturi, pe cari D-deu mi le trimite în fie-ce nopte. Chinurile mele din acea dî și până astă-dî, sunt nedescrise. Acum câțiva ani tatăl eî a fost omorît de români cări se resculară, căci el era grec. Am îngrijit eû de a-

céstă copilă, pe care o iubesc mai mult decât pentru mine. O iubesc, pentru că a crescut lângă mine și pentru că umbra mumei sale mă va ertă pîte, vîdînd acéstă curată iubire ce păstrează ficei sale.

Cu aceste cuvinte ochii Vasilcei se umplură de lacremi.

Teodora se uită la ea și-i dise:

— Mamă, pentru ce plânge?

— Acum vrei să-ți dai ceva parale ca să ai de cheltuială? îi dise Constantin.

— Nu, boerule, ori câtă bană îmi vei da, îmi vor fi nefolositoră; ceea ce voesc să te rog, este să-ți facă pomană cu acéstă copilă ținându-o aici sub paza D-tale.

— Dar pentru ce?

— Pentru că este urmărită.

— Urmărită! și de cine?

— De un fanariot numit Vutira, un om mai mult bătrân.

— Si cine-i acest Vutira?

— E unul din credincioșii fostului Domnitor Nicolae Mavrocordat.

— Si cum a scăpat acesta de mânia românilor?

— S'a ascuns în orașul din apropiere și s'a îmbrăcat în costume țărănești.

— Si români n'aș putut să-l descopere după limbă?

— S'ar fi descoperit, dar acest nelegiuit a cum-

pĕrat cu bană pe un ţeran, care l'a ținut ascuns în casa-lui pĕnă ce a trecut acea furie. Acum el nu mai are nică o frică, căci Domnul care ne-a venit, este tot grec.

— Dar acel Vutira pentru ce urmărește pe acéstă frumósă copilă?

— Pentru ca să-și bată joc de dênsa.

— Dacă este aşa, respunse Constantin ridicându-se în picioare; lasă în paza mea pe mică Teodora și dacă acel spurcat Vutira îndrăsnește, să vie aici.

— Iți mulțumesc boerule, pentru bunătatea ta. Ești și acéstă copilă vom ruga în tot-d'a-una pe D-деu ca să vă fie sănătos.

Vasilca sărută apoī pe Teodora, mulțumi încă o dată lui Constantin și ești afară.

Inainte d'a pleca, căpitanul haiducilor îi dete un glonț, pe care era încrustat o cruce.

— Ia acest semn, îi dise el, arêtându-l vei putea ești din pădure.

In adevăr, cu acel semn Vasilca străbătu totă pădurea, căci la oră care haiduc îi eșia înainte, ea îi arăta acel glonț și nu numai că n'o oprea, dar îi mai arăta și drumul. Tocmai când fu aprópe să iasă din pădure, se arătă în față eī un haiduc care-i dise: dă-mi semnul.

— Poftim pronunță Vasilca și i-l dete.

Haiducul se uită la acel glonț, îl întórse în totă părțile, dise apoī Vasilcei:

— Nu are nică un punt, semnul va rĕmâne la mine.

Nicolae Mavrocordat.

Este locul aci ca să schițăm în câte-va trăsuri domnia acestuī tiran, supra-numit *geniul cel rău*.

Pe când Stefan Cantacuzen era domn în Muntenia, în Moldova se afla Nicolae Mavrocordat. La anul 1715, visirul turcesc declarase resbel Venețianilor. Atunci Stefan Cantacuzen primi un ordin din partea marelui Visir ca să-ă pregătescă 2000 de care cu câte 4 boi carul, și câte 8 oameni. Afară de asta să mai pregătescă câte-va miș saci de făină, unt, miere etc. și pe lângă astea să-ă mai trimită și o sumă de bani, care trecea peste tributul anticipat al anului întreg.

Prin astfel de orgii și sacrificii trecerii români pe atunci și cu tôte astea, mai mult ca oră care alt popor, ei și-au păstrat legea, limba, naționalitatea și țara.

Stefan Cantacuzen împlini întocmai cererea Visirului. El credea că Turci vor fi cel puțin acum mulțumiți pe deplin de purtările lui cele mult devoteate. Se însăla însă. Visirul știa bine că Stefan nu e în stare ca să pătească să mai numere alți bani. Trebuia să numească un alt Domn, care fiind prosperăt nu va ține compt de ce s'a dat și va pune nouă biruri pe spinarea țerei.

Și 'n adevăr lucrul se petrecu astfel. La 9 Ianuarie 1716 Ștefan Cantacuzen se pomeni cu un capegiu care avea ordinul a-l duce la Constantinopol. Stefan se sperie și voi să fugă, dar boerii, cări avéu frică ca nu cum-va scăpând Cantacuzen, să vie turci să devasteze țara, îl opriră. Capegiul luă pe Stefan Cantacuzen, pe tatăl său Constantin și totă familia lui și-i duse la Constantinopol. Aici, la 26 Maiu, se tăie capul lui Stefan și a-l tatăluș său Constantin. Dómdna Păuna, împreună cu fi său, ajunseră să cerșescă pe ulițile Constantinopolului și mai târziu scăpând pe o navă Veneziană trecu în Sicilia, de aci la Neapole, la Roma, la Florența, la Benonia, la Ferara, Venetia, Viena și în cele din urmă la Petersburg, unde și muri.¹⁾

Am ăsă puțin mai înainte că în timpul acesta în Moldova se afla domn Nicolae Mavrocordat. Aceste dăduse pilde de crudimea cu care știa să storcă nu numai bani românilor, dar și sângele lor chiar, deci Turci stremutără pe acesta la București, iar în locul lui trimise pe Mihail Racoviță.

Așa dar Mavrocordat care fu unul dintre călăi piosulu Domn Constantin Brâncoveanu, intră în București la 10 Februarie 1716. Domnia acestuigru este o tiranie ne-închipuită. Indată dupe venirea lui în Muntenia adună pe toți fanarioții de prin mahalalele Constantinopolului și le dete func-

¹⁾ Vezi istoria Românilor de A. Treb. Laurian.

ținurile cele mai mari, era pe boerii români începu să îl persecute în tot felul. Acest Domn, acest fiu al Satanei, introduse văcăriful, puse bir asupra preoților și confiscă toate averile Cantacuzineștilor. Așa de crud, așa de sâlbatic era acest Mavrocordat, în cât o mare parte din români, ne mai putând suferi torturile și vîrsările de sânge ale acestuia sclerat, poroclit cu drept cuvînt „biciul iadului,” fugiră, trecînd hotarele în Transilvania.

In vremea acésta se afla visir în Constantinopol *Ali-paşa*, cel mai mare și cel mai crud tiran al creștinilor. La 4 Septembrie, același an, aușind Mavrocordat că vin Germani, se sperie și fugi la Giurgiu. Nóptea întâlnindu-se la Călugăreni cu Mitropolitul Antim, îi disse ca să fugă cu el. Dar Mitropolitul îi refuză această cerere și se întorse în București.

Câtă deosebire între un mitropolit din vremurile acelea și între mitropoliți din ținuta noastră! Astă-dî hoția, moliciunea și scandalul, — pe atunci patriotismul, credința și jertfarea vieții pentru apărarea fraților români!

Mavrocordat păstra o ură neîmpăcată în contra mitropolitului Antim și jură să-și răsbune la cea întâi ocazie. Jurămîntul lui se realiză, căci la 10 Septembrie întorcînduse în București cu oste formată din Turci, Tătarî și Bulgarî, luă pe Mitropolitul Antim și-l dete pe mâna Turcilor, cu pruncă d'a-l omorî, pe când se vor preface că-l duc

pe muntele Sinai. Trecu tot odată prin sabie pe cei mai mulți dintre boeri, săturându-și astfel pofta cu rîuri de sânge nevinovat. Mavrocordat era însurat, avea copii, cu töte astea nu a rămas fată frumosă care să nu fie pângărită de acéstă blestemată făptură. Si ne aducem aminte de scena petrecută în acea noapte între el și martira Marie.

Mărșeviile lui însă nu durară de cât până la 25 Noembrie, când pe de o parte vice-tribunul Dettin, er pe de alta Radu Golescu, intrară în București, coprineră curtea domnescă și pe Mavrocordat îl trimise împreună cu familia lui la Săbiniu.

Atunci începu adevărata resbunare. Poporul român, întocmai ca nisce leî îndărjiți se năpusti asupra fanarioților bătându-î și ucigându-î.

In acéstă revoluțione săngerösă cădu victimă și nenorocitul *Ioanidis*.

Si unul cel mai infam, cel mai nemernic și mai tiran de cât toți tirani: *Vutira*, trăi pentru a putea pune vîrf crudimeî și pentru ca însuși cerul să se înegréscă la vederea suferinților *Teodori*!

Si acum când am arătat în câteva trăsuri cine a fost Mavrocordat și ómeniului, cred de prisos a mai spune că o dată cu prinderea lui temnițile palatului se deschiseră și că boerii cari făcură parte din complotul asupra capulu Domnitorului, fură liberați cu toții.

Numai Nicolae și cu Vasile plătiră sérmanii se-

tea de a lua bani cu viața lor, căci chiar a doua dî dupe arestarea lor fură trimisă la spânzurătoare.

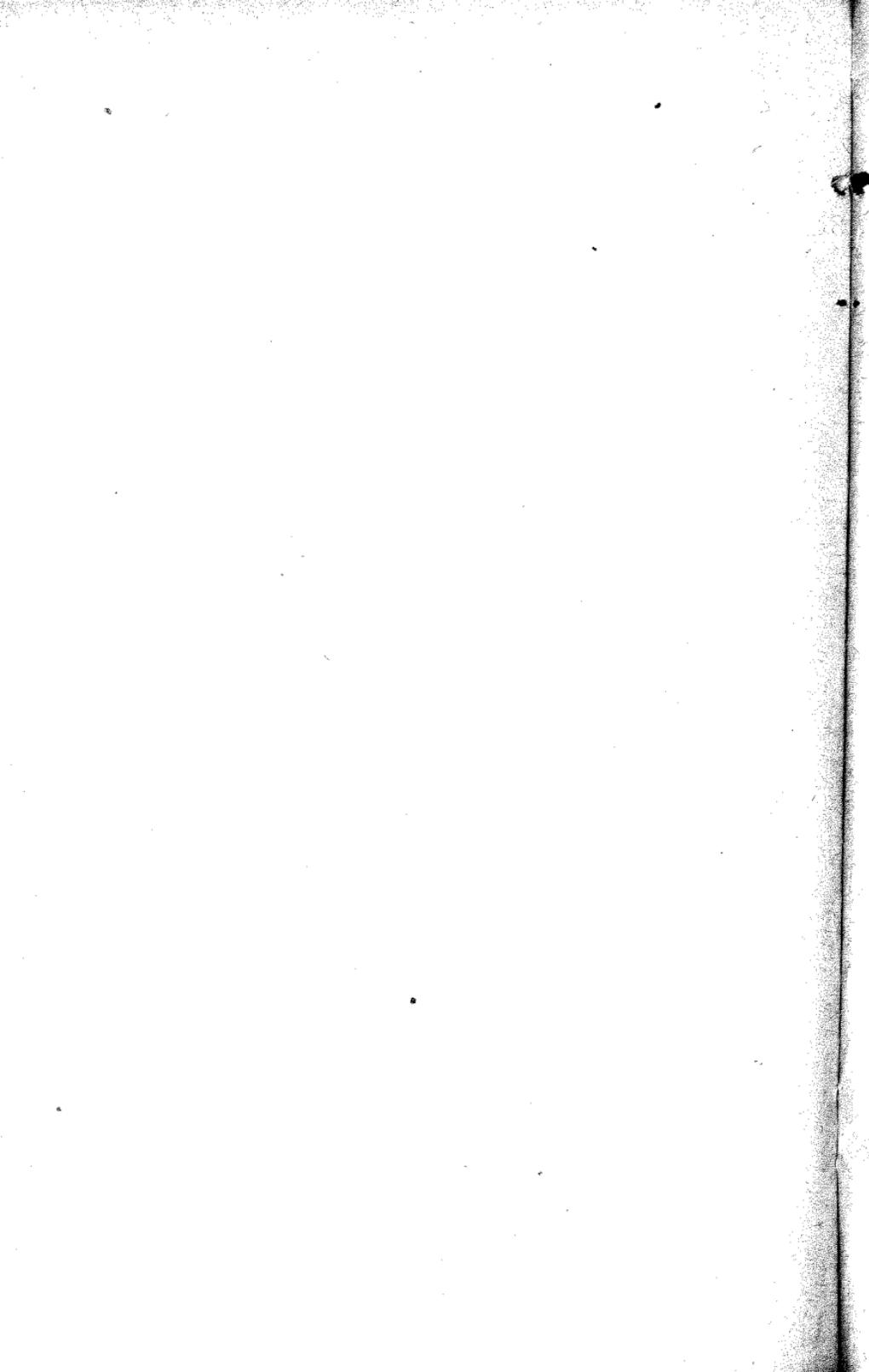
In padurea Magura. — Vutira convertește pe
Vasilca. — Rapirea Teodorei.

Teodora ducea o viață destul de fericită în mijlocul aceleia pădurî. Ea eșia câte-odată acompaniată de haiduci și se ducea prin munți, unde respira acel aer curat și subțire, atât de bine-făcător sănătăței.

Dar mai înainte dă continua cu descrierea evenimentelor prin care a trecut acăstă copilă, care acum avea numai 14 ani; cerem voie cetitorilor, căci credem că e tocmai timpul ca să desenăm cu câteva cuvinte, fizicul acestei copile.

Și a vîr spune că e *frumósă*, nu cred să fie de ajuns, căci frumusețea până astă-dî nu are încă o definiție. Ce-va mai mult, un mare autor dramatic engles ne spune: Frumosul e urât, urâtul e frumos. Pentru a nu cădea deci în păcatul acelora cari credînd că sunt scurți în descriere se mulțumesc a dice: cutare e frumos, său frumósă, eu nul, care știu că, cea ce mie mi se pare frumos, al-

tua pote să i se pară urât; mě voiū sili să vě arăt pe Teodora aşa cum era şi în urmă sě vě pronuntați singuri dacă era, saň nu ast-fel dupe cum o cred eū.

De 14 ani şi cu tóte astea de o statură mař înaltă de cât acea a unei copile de vîrsta ei, ochii albaştri ca cel mai senin cer, obrajii albi ca laptele şi prea puñin spălaři de o roşetă purpurie, subtire perdută. In general faţa ţi era ovală. Trecem peste acele două řiruri de dinti ca marmora, delicaři şi tarri în cât ar fi putut sfărâma ferul, şi care ornař aşa de bine acea gură mică, cu buđele roşii ca carminul şi prea puñin grôse. Si nu vom vorbi nică de acea frunte de o albetea care se perdea cu acea a gâtului şi a umerilor, albetea care nu o putem compara de cât pote cu fulgiř unei lebede. Nu vom putea trece însă cu vederea peste mijlocul ei, fără a scôte o esclamare de admiratie şi uimire. Vîntul i l-ar fi putut îndoi. Când adesea-oră plimbându-se prin pădure se apleca pentru a culege vre o flóre crescută la umbra rađelor sôrelui, flóre frumosă ca şi dênsa, credeař că acel mijloc se frângе. Si dacă de la mijloc privirile tale indiscrete s'ar fi ridicat la peptul ei, comoră mař nepreţuită nu vei fi putut găsi. Sînul ei alb ca spuma laptelui, era mař fermecător de cât lumina lunei, care străbătênd un nor negru, se oglindeşte în faţa unuř limpede lac. Intrégă acéstă copilă era o răpire nedomerită.

Când călca pe iarba umedă a pădurei, părea că acea iarbă nu se aplécă, atât era de ușoră și atât de delicate erau picioarele ei.

Iată în scurt cum era acéastă Teodoră. Haiduci înu numai că o iubiau, dar o veneau chiar. Ei o pronumiră pe lângă Teodora cea frumosă și *de la munților*.

*

Teodora a văzut multe lupte și nu în puține rânduri a admirat neșrețuitul curagiului al lui Constantin. Nu o dată sau de două ori potera care venia în potriva lui a fost nimicită, perdută, găsindu-să mormântul lângă rădăcina copacilor.

Intr-o zi Amelia stetea în bordeiul din pădure, cu capul între mâini și gânditore. Constantin, care combina nisice planuri lângă o mică masă de lemn se uită la ea și-i dise:

— Pară a fi tristă dragă.

— Mă gândesc la acest înger de Teodora. Ce va deveni ea în acéastă pădure? respunse Amelia.

— Eu credem că te gândești la acea noapte pe care am petrecut-o singură, dupe ce am plecat din casa mamei tale. Ce suveniri duiose!

— Si cu toate astea perduite! tot ce se nasce pe acest pămînt se perde ca și un vis! cel puțin noi care am suferit durerea, am gustat și dulcețea unei scurte tinereți!

— Mi-ați vorbit de Teodora, unde este ea acum ?

— S'a dus cu haiduci Pârvu și Nichita în muntele din apropiere.

— Ea iubește aşa de mult munții și pădurea și te mai plângi de dânsa că ce se va face aici. Dar aici draga mea, e viața cea mai liniștită și ferice de o mie de ori ferice acela care nu va cunoaște lumea. Durerea și necazul, iată ce-l va împresura. Ești am trăit într'ânsa și am gustat prea mult din otrava ei! Remas de mic orfan, când m'am făcut de 19 ani, m'am simțit destul de puternic pentru a putea munci. Dar fiind că eram sărac, eram humiliat de tot. După multe căutări am găsit un om, care parea a fi bun, bland și cu inimă omenescă. Am intrat la el cu o lăfă destul de mică și cu înșărcinarea de a-ți ține socotelile venitului seu. Il slujeam ca un rob, pentru a'l putea mulțumi, și cu toate astea pe fie-care să il auți bufnind, bârfind. Într'o Duminecă își aruncă ochii în condice și le aruncă făcându-mă să înțeleg că l-am înșelat. Nu m'a numit hoț, dar aceasta era ceva mai mult. De mi-ar fi dat acesta numire, mi-ar fi părut mult mai bine, căci i-aș fi spus în față: Minții boerule, năiem de nămul meu nu aș fost hoț și nu pot să fiu niciodată. Aș un suflet prea mic, un caracter prea murdar pentru a crede că m'aș înjosii să te fur cu căță-vară, de și sunt sărac. Si aș fi avut încă îndrăsnela să-ți dic: Acel ce crede că totă lumea îl fură, fură el pe

tótă lumea! Dar pentru că mi-a dat numai să înțeleg că sunt un hoț, n'am putut să-i spun nimic, am înghițit în peptul meu tot necașul care mă turba, am potolit tot sâangele care ferbea în vinele mele și am răbdat până la 15 ale lunei, când socotindu-mă, am plecat de la el. Si de atunci și până în șiuad când am luat pușca în mâna și calea pădurei, nu am întâlnit de cât omeni de felul acesta... Lumea, draga mea, lumea e un hoit putred, pe care fășiesc viermi! Vai! de acea inimă, care va încăpea în gura acestor spurcăciuni! Aș dori să am o putere ca să strâng tótă acéstă lume în pumnul meu, să mă uit la ea și s'o scuip!! . . .

Pe când în afundatul bordeiului se urmărează acéstă con vorbire în care Constantin descria aşa de bine ticălosa lume în care și atunci și astă-dă trăim; noi să ne retragem puțin pe cota muntelui din apropiere, pentru a întâlni pe Teodora.]

Dupe ce vom ești din pădure, vom înainta ca o jumătate de ceas pe o colină verde, unde vom vedea pe frumosă copilă ascultând cu religiositate la un păstor, care puțin mai departe, trântit pe iarbă, făcea să resune văile de acest cântec:

Mândraliță, mândra mea!
Vin la mine, vin colea,
Căci de când ești te-am zărit,
Dorul tainic m'a lovit!

Mândruliță, mândra nea !
Fața-ți albă ca de nea
Este mult mai răpitore,
Maș frumosă ca o flóre !

Vino dar oh ! mândra mea !
Încă dată a te vedea,
Să-ți spun doral, focul meu
Și să mor la sînul tău !

Teodora ascultându-l, își pică fără voie o lacrimă
din ochii ei. Haiduci îi diseră:

— Ce frumos cântă ciobănașul Niță !

Și iarăși se făcu tăcere, căci păstorul dupe ce
făcu o mică returnelă din caval începu din nou:

Peste munți stăpân sînt eu !
De ce nu-s stăpân pe focul
Care-ardeș în peptul meu
Mă omoră cu încetul ? !

Am oițe, cer, pămînt,
Tôte, tót-e-s ale mele !
Dar mai bine-î un mormînt,
Ca să'ngrop dilele-mă grele !

Tu copilă, draga mea,
Pentru ce nu vii la mine,
Să stingă focul, jalea grea
Și să 'nec oră-ce suspine. . . .

În pădure, printre florî
Stai ascunsă tot d'auna,

Eă din séră până 'n zoră
Plâng, suspin, oftez într'una!

— Oh! sermanul Niță, îngână Teodora, când ciobănașul isprăvind cântecul se porni pe un plâns jalnic. Se apropie apoī de dênsul și pe când el sta trântit cu fața la pămînt, ea îl atinse ușurel cu mâna și-i dise:

- Ce mai facă tu Niță?
- Plâng frumușico, îi respunse el.
- Plângă? și pentru ce?
- Pentru că D-деу te-a făcut aşa de drăgăstosă.
- Și-ți pare rěū de asta?
- Nu-mă pare rěū, dar nu-mă pare nică bine; ba da, îmă pare bine . . . însă . . . vedă . . . nu-mă vine să-ți spun.
- Și pentru ce? vorbește, eă te ascult cu plăcere.
- Așa e . . . dar vedă că . . . eă . . . că eă . . . te iubesc . . .
- Și pentru asta îți place să fiu urîtă?
- Nu, dar nefiind aşa frumósă pote . . .
- Să vedem, cam ce s-ar putea?
- S-ar putea să mă iubesc și tu!
- Teodora, cu tóte că-ă bătea inima, cu tóte astea surise.

— Și nu ar fi mai bine ca să fiu frumosă și să te iubesc?

— â, hâ . . . rîse Niță cu un rîs prostesc de bucurie; lasă, nu mă păcălesc eu!

— Cum? mai adinéurea șiceai că mă iubești, acum ți-a schimbat gândul?

— Nu, nu, șise el aruncând ciomagul din mâna și luând pe Teodora în brațe.

Mai mult ca de ce minute stătură ei astfel, pept lângă pept, buze lângă buze și ar fi stat încă mult timp dacă Pârvu și cu Nichita nu i-ar fi destepțat din acel delir al amorulu cu aceste cuvinte:

— Ce faci Niță, dacă te ar vedea căpitanul nostru, te va omorî.

— Acum pot să mă omore response el, căci am sărutat-o.

*

Dupe rescularea românilor și uciderea lui Ioanidis, Vasilca se retrăsese împreună cu Teodora în orașelul Câmpu-Lung. Vutira, acela care îndrepătă pe nelegiuitul său stăpân spre casele Mariei, se ascunsese de asemenea tot în acest oraș. Nu putem cunoaște prin ce împrejurare, știm însă că acest Vutira se întâlni cu Vasilca și vede pe Teodora. Robit de frumusețea ei, el începu să întrebe pe așa numita tutore a Teodorei, a cui copilă este, și când i se spuse tot ce amănuntele vieței, cum Ma-

ria muma ei fugise însărcinată din Bucurescī, retrăgându-se în satul Colentina și când i se descrise fizicul acelei femei, Vutira nu putu să-și opreșcă acéstă esclamație :

„Teodora e fiica Domnitorului!“

Incepui apoi a urzi fel de fel de planuri pentru a trage în curse pe Vasilca și astfel să pótă răpi pe Teodora. Încercă mai înteiū să reușească prin promisiuni mari, vădend însă că tóte făgăduele lui sunt zadarnice, alergă la mijlocul cel mai practic : constrângerea.

Dar, precum Vutira era un criminal, tot ast-lel era și Vasilca, se înțelege deci că cu greu unul ar putea să însale pe cel alt. Când Vasilca se vădu în imposibilitate de a mai putea apăra pe acéstă nevinovată copilă, o vădurăm numai de cât ducându-o în pădurea Măgura și lăsându-o sub strașnica pază a căpitanului de haiduci.

Vă închipuiți acum care fu mânia lui Vutira când se vădu despărțit de acea speranță d'a mai putea poseda pe Teodora. Cu tóte acestea, ori cât de mult ar căuta omul ca să gonescă speranța, ea, ca și scaiul, stă lipită de el. Deci nemericul fanariot se hotărî încă la o încercare.

Perduse pe Teodora, dar nu perduse și pe Vasilca. Acéstă femeie va putea, ori când ar voi, să-i aducă copila.

Iși făcu aşa dar un plan și cu el veni la Vasilca.

— Ascultă, îi dise Vutira, nu știu dacă ți-am spus până astă-dî că Teodora este copila Domnitorului Mavrocordat din Bucurescî. Ești, dupe cum și tu și totă lumea știe eram omul cel mai credincios al său. Ei bine, la cea dântei a lui plecare din țară, cel mai mare lucru pentru care mi-a jurat, a fost să caut peste tot locul ca să-i găsești copila. Și dacă D-dea te va ajuta să o găsești, îmi dise Domnul, îngrijește să se mărite cu un om, care să fie demn de ginerile unuia Mavrocordat. Îmi dete apoia pungă cu galbeni și astfel ne despărțirăm. Iată pentru ce, dragă Vasilco, căutam să-ți ia pe Teodora. Șapoi tu singură mi-ai spus că iubești acesta copilă, că binele ce vei putea să-i faci e o ușurare a suferințelor tale. Atunci pentru ce te împotrivesc fericirei sale?

Oh! boerule, îi respunse Vasilca; dacă aș ști că ceea ce îmi spui e adevărat nu numai că ți-aș da pe Teodora, dar ți-aș fi și eu răbă pentru totă viață.

— Și pentru ce scop aici crede că-ți cer pe Teodora?

— Iartă-mă dacă îți spun un adevăr, dar credința mea este, că vrei să-ți bați joc de densa.

— Aici crede una ca asta Vasilco, ești un om mai mult bătrân, cu părul aproape alb, să mă gândesc, oh! mă fac să mă cutremur!

Vasilca începu în adevăr să credă pe jumătate

cuvintele lui și astă-dī cântă Vutira la urechile Vasilchei, mâne cântă, o făcu să-să schimbe părearea ce avea despre el, în cât într'o séra îi promise că îi va aduce pe Teodora.

Vutira nu era fanariot, era, putem țe, un curat grec și se știe că cu cât un om e mai deștept, cu atât el devine mai crud, mai tiran, mai nelegiuit, când acéstă deșteptăciune e îndreptată spre rěu.

Fu dar lesne unuī ast-fel de om ca să pótă înșela pe o femeie ca Vasilca, de și era și ea o depravată, o criminală.

Intr'o Duminecă pe la 10 ceasuri de dimineață, Vasilca se věđu intrând în pădurea Măgura și înaintând spre locuința căpitanului de haiduci. Ea umbla iute și pe fața ei se yedea zugrăvită bucuria.

Abia făcu însă câți-vă pași și un haiduc îi ești înainte.

— Opreșteți pe loc Vasilco, îi țe el.

— Si pentru ce să mai mă opresc, nu sunt ore destul de cunoscută de voi? replică Vasilca.

— Nică tata nu pote intra aici, fără a fi mai întîi cercetat de noi.

Haiducul începu dupe acea s'o scotocescă și dupe ce se convinse că nu are arme asupra ei îi țe: acum poti merge la căpitanul.

Intrând Vasilca în bordeul căpitanului de haiduci,

ea îi mulțumi mai întîi de îngrijirea ce a avut pentru Teodora și în urmă îi dise:

— Boerule, fi bun acum și dă-mi copila înapoi. Vutira a plecat din Câmpu-lung, el s'a dus la Istanbul și eșt am găsit un om bun și cu avere, care voește să ia pe Teodora de nevastă. Este dar o mare datorie a mea, ca să caut s'o căpătuesc cât mai curând, căci va! boerule, rău e femea fără bărbat!

— Și cum se numește omul, pe care voești să-l faci ginerile Teodorei?

Aici Vasilca se încurcă, dar, dupe un scurt timp de gândire, respunse cu încercata-ți îscusință:

— Se numește Buruiană.

— E român, de sigur?

— Da, e un om forte bun, și bogat tot o-dată, a fost óre-când arendaș.

— Eșt te-ași sfătui Vasilco ca să-mi aducă pe acel om aici, să-l văd și eșt și apoī îți voi spune dacă face sau nu pentru Teodora.

— Așa e, dar boerul Buruiană nu o să vrea să vie aici. O să-ți fie frică să dea ochi cu D-vóstră.

— Frică? și pentru ce? un adevărat român nică o dată nu se teme de un haiduc. Care frate se teme de fratele lui?

— De boerule, poate că ai dreptate, dar ce pot să-ți fac eșt?

In timpul acesta intră și Teodora. Ea venise dupe
căsta muntelui unde trebuia să întâlnescă pe cio-
janul Niță. Dacă trecea o zi fără a ești din pădure,
în depărtare ea audia acel cântec duios al păs-
torului:

In pădure, printre floră
Stai ascunsă tot d'auna;
Ești din noapte până 'n zoră
Plâng, suspin, oftez într'una!

Și atunci un magnet, un farmec o trăgea la a-
cel loc.

— Oh! mamă! îi disse ea la vederea Vasilcei,
île când nu aî mai venit pe aici!

— Uite Teodoro, pronunță Constantin, muma ta
a venit ca să te ia de aici, ce dici, vrei să pleci?

— Nu, nu voi să plec, sunt aşa de fericită! niciodată
nu am trăit o viaţă mai plăcută ca acum!

— Ia e copilă încă boerule, respunse atunci Vasilca;
ia nu se gândeşte mai departe.

Constantin se gândi câteva minute, el vădu că
nu are niciodată drept asupra Teodorei, acăstă fe-
mee i-o detine în paza lui și nu putea să abuzeze
de o putere mai mare, de cât aceea ce avea Vasilca
asupra ei.

— Femee, îi disse el, nu mă pot împotrivi vo-
înțeți tale, ia copila și du-te.

Câteva minute mai în urmă cele două femei e-
rau afară din pădure. Teodora se uită înapoi, vădu-

copaciĭ cei înalți, audia ūerăturile haiducilor și audia par'că glasul duios al ciobănașuluĭ, care-i dicea:

Unde te duci? eŭ voiŭ muri
Căci făr'a te vedea,
Nu se pôte a trăi
Cel ce-atâta te iubea!

Ochiĭ Teodorei eraŭ plinĭ de lacrămî, inima-î bătea cu putere și trebuia să-și pue o prea mare resistență pentru a nu cădea jos.

Pădurea fu cea d'înteiŭ care deșteptase în ea durerea și amorul și acum și-ar fi dat viața totă pentru câte-va dile numai, ce ar fi trăit încă în pădurea Măgura, la o depărtare de jumătate ceas de verdea cóstă a muntelui.....

*

Legea nôstră creștinéscă ne dice: din păcatele părintiĭlor se pedepsesc ffi. Sciința a demonstrat mai în urmă că acésta e un mare adevér. Dar legea nôstră nu ne dice că suferințele ce le trag părintiĭ de la semenii lor, suferințe născute din tiranie, sunt suferințele perpetue a filor.

Se vede însă că în natură există o lege taînică și nestrămutată ca necazul, lacremile, durerea, chinurile, nenorocirile, cari au împresurat pe părintiĭ, să împresore și pe copiii lor.

Acéstă lege fu atât de crudă, în cât nu cruțănică pe plăpânda Teodora.

Vutira, după promisiunea Vasilcei, la diua ficsată fu la dênsa.

— Ah! în sfîrșit! îngână el în sine, când ochii lui întâlniră blânda și fermecătoreea față a copilei. Apoi cu o voce tare continuă:

— Dupe cum văd D-deu a audit rugăciunile mele și 'și-a întors privirile către mica Teodora!

Un profund cunoscător însă de caractere omenești, ar fi vădut numai de cât că aceste cuvinte erau pronunțate cu o voce forțată, ar fi citit în ochii lui Vutira, că inima lui în aceste minute bătea cu o putere criminală și fie acel cunoscător ori cât de infernal, nu s-ar fi putut opri de a-i spune:

— Om fără de lege! ce voești să faci?

— Ei bine boerule, îi dise Vasilca cu un aer de bucurie; cine este acela care va lua de nevastă pe frumosa mea copilă?

— Am și vorbit cu unul dintre cei mari dregători care mi-a făgăduit că în timpul cel mai scurt va fi bărbatul Teodorei.

— Acel dregător a vădut el pe copla mea?

— O singură dată numai și o iubește fără mult.

— Să fi bun atunci a-l înștiința să vie aici, voi și să-i vorbesc și eu.

Vutira simți că nu este multă vreme de percut. El știa că în asemenei ocasiuni trebuie să mărgă repede și era bine convins că dacă are vre un plan, în îndeplinirea căruia e nevoie să curgă sânge,

apoī acel sânge trebuie cât mai curând vîrsat.

Aceste lucruri rostogolindu-se în capu lui Vutira mintea i se întunecă, ochii i se înroșiră și aşa de schînteori erau în cât Vasilca nu se putu opri de a-i dice :

— Boerule ce aī?

Lucurile trebuiau date pe față, planul nu mai trebuia întârziat, mâna criminală, era vremea să se ridice asupra victimei.

Lângă Teodora stetea Vasilca; acăstă păditore neadormită, acăstă singură apărătoare a vieței copilei trebuia să dispară.

— Ce am? întrebă Vutira; nu știu ce am, dar simt nevoie mare d'a te omorî!

— Ce dici! răcni femeia sculându-se în picioare.

Atunci ca o fiară sălbatică se aruncă Vutira asupra Vasilcei, o trânti la pămînt, și scoțînd un cuțit îl înfipse în cap.

Un muget turbat ești din gura muribundei. Vutira o mai lovi de vre o trei ori cu cuțitul, și dupe ce se convinse că nu mai dă nicăi un semn de viață luă pe Teodora în brațe, care era leșinată, și ești afară.

Ceasul era aprópe dece din nöpte. Intunericul învăluise fața pămîntului.

Pe vremea acea stradele capitalei nu erau luminate ca astă-dî. Vutira merse neoprit de niminî pénă la marginea Bucuresciulu și aici intră cu copila care era tot leșinată, într'o casă, o introduce într'o mică odaie și închise ușile.

Tăcere era afară, tăcerea predomina și acea mică odaie.

Teodora dormea somnul leșinului, Vutira sta în fața ei și o privea.

Torturile.

Sunt în partea cea mai grea a descrierei. Mintea mea chiar începe să se întunece și cu greu voi săili condeiul ca să pótă așterne pe aceste foī de hârtie crudișmea fără margini.

Infățișarea ce mi se presintă e atât de hidosă, atât de cruntă, în cât privirile mele se întorc cu indignare.

Teodora era în odaia lui Vutira de la marginea Bucuresciului. Două săptămâni, sérmana copilă suferi atâta cât un corp omenesc nu poate suferi.

Intr-o zi stând Vutira lângă dênsa ūi ăise :

— Ei, Teodoro, tot aî de gând să te mai împotrivescă, când voesc să mă culc lângă tine ?

— Pentru ce mă mai chinuestă ? ūi respunse ea ; pentru ce nu te îndură de mine și să mă omori ?

— Tu vezi bine, pronunță Vutira că eu nu voesc ca să te omori. Ce voi să înțelege omorându-te ? șapoji, unde voi găsi eu o altă frumusețe ca ată ? plăcerea mea este să te văd plângând, gemând

în brațele mele ! Uite, veď Teodoro, m'am gândit adesea oră dacă nu ar fi mai bine să-ți taiu carnea cu un cuțit și astfel, scăldat în caldul tău sânge, să-ți sărut fața înoroșită de durere !

Teodora tăcu și începu să plângă.

— Plângă, îi țise el ; pentru ce ochii tăi nu se fac niște rîuri, astfel ca eu în tôte diminetile să mă pot spăla cu lacrămile tale ?

Cu aceste cuvinte el se apropie de dânsa, îi rupse cămașa cu care ea era îmbrăcată, și luându-ă țările în gură, i le mușcă aşa de tare în cât săngerară.

„Cât te iubesc !“ esclamă sceleratul.

Teodora, încercată de durere, nu mai putu răbdă și-i țise :

— Am să strig de aci înainte tótă țiuă în cât auindu-mă vre un creștin, să-și facă milă de mine și să mă scape din mânele tale.

Aceste cuvinte făcură pe Vutira să rămâne câteva minute gânditor. Teodora va striga tótă țiuă cerând ajutorul trecătorilor. Odaia ei era în fundul curtei, cu tôte astea, cine știe ? s-ar putea întâmpla ceea de care lui Vutira pe fiecare minut îi era frică. Si se gândeau că în casul cel rău, nu numai că va pierde pe Teodora, dar ceva mai mult, va fi urmărit a muri sub loviturile românilor revoltați.

Acest lucru începu să-l tulbure.

— Cine știe! cine știe! își dise el; hei, dar Vutira nu se lăsă a fi tras pe sfóră!

Eși dupe aceea din odaia Teodorei, intră în iatacul lui și făcu focul în sobă.

Ce gând avea? afară nu era frig, pentru ce a-prinse focul? ce plan infernal medita? Să urmărim tóte mișcările lui.

Dupe ce lemnele arseseră, se făcu un jăratice mare. Vutira privi la el și esclamă:

„Minunat!”

Teodora slăbise cu totul. Acea față fermecătoare se pălise, buzele îi erau vinete și tot-d'auna sângerate din cauza mușcăturilor. Nu era minut ca ea să nu suspine și cu tóte astea era tot frumósă.

Adesea ori cădea în genuche și cu mânele ridicate către cer se ruga lui D-deu să se îndure de ea și s'o scape din acea temniță infernală, unde muncile, torturile nu aveau hotare.

Sérmana Teodora! cine și-ar fi putut închipui că aşa de tînără, aşa de delicată, aşa de gingașă, va putea să suferă atâtă! . . .

Ea era în genuche, buzele ei murmurau cuvinte de rugăciune în momentul când ușa deschidîndu-se Vutira intră înăuntru. El ținea într'o mâna uă o tavă cu jăratic și în cea lăltă un clește.

— Iată, îi dise, spurecată fieră; am venit dragă ca să te fac să nu mai poți striga. Te iubesc a-

șă de mult, în cât nu voiă să-ți las mijlocă, prin cări ați putea scăpa din mânele mele.

Cu aceste cuvinte el puse tava și cleștele jos. Luă apoi pe Teodora și-i legă mânele la spate, dupe aceea îi deschise gura și cu cleștele îi trase limba afară.

Jeratecul dupe tavă scotea o flacără galbenă. Vutira luă un tăciune aprins, și cum ținea limba cu cleștele, îl puse d'asupra limbei. Se auă o sfârrietură, care se amesteca cu niște gemete de morte. Un fum negru umplu odaia și un miros de carne friptă se simțea.

— Trebuie să mai pun încă un tăciune, dise Vutira; ca să fiu bine asigurat.

Și încă un jeratic aprins cădu peste acea limbă sgârcită. Teodora simți durerea până în mijlocul plămânilor. Ea remase ca și când ar fi fost mărtă; — totuși nu muri, dilele-î negre nu se stinsese, în fundul peptului lumina vieței licărea încă !

• •

Teodora era mută, a doua și dupe cruda operațiune începu s'o prindă niște friguri cumplite. Avea o căldură în cât nu ați fi putut ține mâna pe corpul ei.

Vutira veni s'o vadă.

— Ah ! dise el, aşa-î că acum nu mai poți vorbi ?

Nică un răspuns nu i se dete. Copila credea că va muri și aștepta acel minut ca un bine ceresc.

Când nelegiuțitul se apropiie însă mai mult de dânsa și când vădu că arde aşa de tare, o nouă idee ū veni în cap.

— S'o fac să fie și mai caldă, îngână el; și când trupul ū va arde ca focul, să mă culc atunci lângă dânsa și astfel din căldura ei să se încalzescă și sufletul meu.

Desbrăcă dupe aceea pe Teodora lăsând'o în pielea gălă și luând un biciu împletit începu să o lovescă.

Copila fugi prin odae, Vutira alergă dupe ea și o lovea din totă puterea cu biciul.

Mai mult ca jumătate de ceas ținu acest chin al iadului, picături de sânge începură a eșilor din acea piele înrăușită. Buzele lui Vutira surîdeau de o bucurie drăcescă. Privirele lui, pe sub gene se furișau schinteind

— Ei bine, dicea necontenit Vutira, de când sunt nu am simțit plăcere mai mare, de cât acăsta, pe care mi-o da dilnic mica Teodora. Așă voi ca viața mea și viața ei să fie un veac întreg. Căldura ce am simțit, când am atins de trupul meu înroșatul ei trup, n'am să uit nică odată. Dar nu știu ce să fac, căci de ieri, cu tot ce că e forțe greu bolnavă, dar nu mai e aşa caldă.

Da, da... pronunță apoi el ; trebuie să fac chiar îndată acesta.

Intră dupe aceea la Teodora. În mâna lui ținea un cuțit cu două tăișuri.

— Frumușico, îi disse ; aș să mai trăbăji ceva.

Teodora nu putea să-i respundă nimic, căci era aproape moartă și era mută.

El o luă și dupe ce o trânti pe pat îi legă mânele și picioarele de cele patru colțuri ale patului.

Ea remase ca resticnită, privirile ei stinse voiau parcă să cunoască mai dinainte tortura ce i se pregătea. Când vădu însă că Vutira ia cuțitul în mână, scosă un muget lung și închise ochii.

Nelegiuitorul crește pielea de la mijlocul copilei.

Voa că părțele copilei să rămână fără piele și astfel în mijlocul acelei dureri neînchipuite, el să și bată joc de densa.

Teodora începu să se sbuciumă.

— Dacă nu vei sta liniștită, îi disse el, apoi cuțitul va putea să pătrundă mai adânc și atunci ești moartă.

Luă apoi o funie, o trecu peste mijlocul copilei și o legă de pat, astfel ca să nu se pótă ridica. Dupe aceea își începu din nou operațiunea.

Peste 20 minute părțele ei erau despuiate. Se zărea carne roșie și sângerândă, care tremura. El puse mâna spre a se convinge dacă acea carne vie prezintă în adevăr căldură. Un răcnet de dis-

perare se audî. — Si viața tot licărea în pieptul Teodorei.

Mě opresc aci, căci mâna mea tremurând refusă d'a mai scri. Durerile și țipetile sérmanei Teodora le aud parcă până la urechile mele. Sângele, care țîșnea din acel nevinovat și plăpând corp, îl văd parcă pe acéstă fóie de hârtie !

Trec dar peste acest capitol lăsând pe infernalul torturator al Teodorei în plata celuř de sus, și în blestemele vóstre!

Sugrumarea Teodorei.

Intr'una din ȣile, pe la 4 césuri din séră, o umbră de om se vede fugind spre pădurea Măgura. Acéstă pădure nu mai era acum locuită de hai-duciř Iuř Constantin. Ei se retraseră la pôlele unor munți, unde așteptař trecerea poterei, care venea în urmărirea lor.

La o depărtare óre-care însă de acea umbră de femee, se vedea și un om care fugea ca s'o ajungă.

Acesta era Vutira. Si tot în acea direcțiune se vedea un voinic, cu figura selbatică, cu ochiř săngeraři, cu pérul vâlvoiř, care fugind striga:

„Tu ați omorât pe tatăl meu! eu voesc să-ți bea săngele!“

Figura, acea umbră de femee, nu era de cât Teodora.

Ea găsise ușa deschisă și ești afară.

Să nu vă mirați cum mai putea să umble. Frica nu de mărte, ci de acele chinuri cari pentru tot d'aura vor înegri pământul, chinuri de care însuși cerul se îngrozise, îi dăduse acăstă putere suprăomenescă.

Locul pe care fugea era un câmp întins și drept. Vutira intrând în odaia ei o vădu că lipsesc și să închipui că a fugit. În adevăr, eșind afară și uitându-se, o zări în depărtare. Se luă atunci dupe dânsa.

Teodora intrase în pădure, când fiul satanei se afla numai la câțiva pași de dânsa.

— Haide! trebuie să sfârșesc cu tine! scârșni el din dinți. Cine-va mă urmărește!

Infipse apoii ghiarele lui în gâtul copilei, în cât peste câteva minute inima ei încetă dă mai bate, și spusca fiară nu se multămi numai cu atât, ci scose cuțitul de la brâu și îl infipse în pept!

Dar abia singele țișni și o detunătură de pistol făcu să resune pădurea.

Era Nae, care resbunase săngele părintelui său!...

„Sunt anii, dise acesta, de când te cauți peste tot locul; sunt anii de când săngele clocotește în

vinele mele! și acum când mi-am făcut datoria către omorîtorul părintelui meu, mă duc să găsesc pe Florica, pe logodnica mea!"

Aruncă apoī o privire duiosă asupra cadavrului Teodorei, își șterse două lacrămi, cari îi picără din ochi, și dispăru.

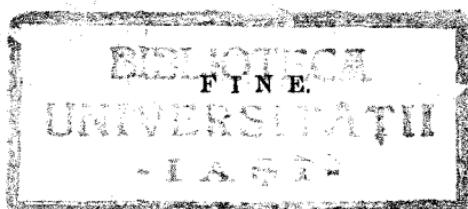
Până mai acum câțăva ani, cine ar fi trecut prin pădurea Măgura, la o depărtare ca jumătate ceas de orașul Câmpu-Lung, ar fi văzut în acea pădure o cruce de lemn de pe care timpul, care șterge tot, șterse și aceste versuri:

Aici când am sosit
Ah! mōrtă te-am găsit
Și în grópa ce-am săpat
Plângênd te-am îngropat!

Aicea te-am zărit
Inteiřu când te-am iubit,
Și ađi ursit eř sunt
Să plâng pe-al těř mormént!

Să plâng, să plâng voesc!
Și'n plâns să mă sfîrșesc,
Căci cum voiř mai trăi,
Când sufletu-mă muri? !....

Și sub aceste rânduri era iscălit: *Niță Ciobanul.*

859-32

